

ΕΛΕΥΘΩ

ΑΙ ΕΥΧΑΙ ΜΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ

Τὴν 18ην Σεπτεμβρίου, ὁ νεαρὸς Βασιλεὺς μας ἠνώθη διὰ τῶν ἱερῶν δεσμῶν τοῦ γάμου μὲ τὴν Πριγκίπισσαν Ἄνναν-Μαρίαν τῆς Δανίας.

Ἡ νεότης καὶ ἡ ὀμορφιά τοῦ Βασιλικοῦ Ζεύγους ἔκαμαν ν' ἀναβλύσουν ἀπὸ τὴν ψυχὴν ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τὰ πλέον συγκινητικὰ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς Αὐτό.

Αἱ εὐχαὶ ὄλων τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν προσωπικὴν εὐτυχίαν τῶν Βασιλέων μας καὶ διὰ μίαν ἔνδοξον διὰ τὴν Χώραν Βασι-

λείαν συνώδευσαν Αὐτοὺς καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων.

Ἡ «Ἐλευθώ», ἐκφράζουσα τὰ αἰσθήματα ὀλοκλήρου τοῦ Μαιευτικοῦ Κόσμου τῆς Χώρας, ἀπευθύνει πρὸς τὸ κοσμογάπητον νεαρὸν Βασιλικὸν Ζεῦγος τὰς πλέον ἐγκαρδίους εὐχὰς διὰ τὴν προσωπικὴν εὐτυχίαν Του καὶ διὰ μίαν ἔνδοξον καὶ μακρὰν Βασιλείαν, ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τοῦ Ἐθνους, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου Τοὺς ἔταξεν ἡ Μοῖρα, προστάτας καὶ φύλακας τῶν ὑψηλῶν καὶ ὠραίων ἰδανικῶν του.

5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1964

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

κ. Ν. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Ἑορτὴ τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας τοῦ Παιδιοῦ καθιερώθη ἀπὸ ὀκταετίας ὑπὸ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἐν συνεργασία μὲ τὰς διεθνεῖς ὀργανώσεις προστασίας τοῦ παιδιοῦ, καὶ ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ συνειδητοποιήσῃ εἰς τὰς εὐρείας μάζας τῶν λαῶν τὰ προβλήματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην λύσεως αὐτῶν χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος τῆς Κοινωνίας. Διότι ἡ ὀρθολογικὴ ἀνάπτυξις τοῦ παιδιοῦ ὑποβοηθεῖ τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαραίτητος εἶναι ἡ ὑποκίνησις τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἡ ἐδραίωσις τοῦ συναίσθηματος τῆς εὐθύνης τὸσον τῶν ἀτόμων ὅσον καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Ἡ Διεθνὴς Διακήρυξις τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Παιδιοῦ ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τῆς τοιαύτης προσπάθειας, καὶ εὐλόγως ἡ ἐπιδιώξις τοῦ εὐγενοῦς τούτου σκοποῦ εὐρίσκει—ὡς ἐμπρέπει—πρωτίστην θέσιν εἰς τὸν κύκλον τῆς δραστηριότητος τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχομεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀρχαίων προγόνων μας πατροπαράδοτον τὴν στοργικὴν μέριμναν διὰ τὸ

παιδί. Ὁ Πλάτων ἔλεγεν: *οὐ δεύτερον, οὐδὲ παρέργον δεῖ τὴν παίδων τροφήν τὸν νομοθέτην εἶναι γίνεσθαι. Τίς οὖν ἀρχὴ πολιτείας ἀπάσης; Νέων τροφή.* Δηλαδή ὁ Πλάτων ἐδίδασκειν ὅτι ὁ νομοθέτης πρέπει νὰ θεωρῆ ὡς πρωταρχικὸν μέλημά του τὴν ἀνατροφήν τῶν παίδων, διότι πρωτίστη ὑποχρέωσις πάσης πολιτείας εἶναι ἡ ἀνατροφή τῶν παίδων. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἑλλάς ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην χώραν συνεορτάζει τὴν Ἡμέραν τοῦ Παιδιοῦ.

Τὰ προβλήματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας δὲν εἶναι εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἀπλᾶ, εἶναι πολλὰ καὶ δύσκολα. Εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας, σημειοῦται μία ἐπανάστασις καὶ εἰς τὸν οικονομικὸν τομέα, καὶ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα. Ἐπανάστασις καὶ εἰρηνικὴ καὶ βιαία.

Εἰς τὴν σύγκρουσιν ποῦ γίνεται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας μεταξὺ τῶν νέων ἀντιλήψεων καὶ τῶν παλαιῶν, μεταξὺ τῶν νέων ροπῶν καὶ τῆς ὑφισταμένης ἰσορροπίας, μεταξὺ τῆς ἀλματώδους ἐξελίξεως καὶ τῆς παλαιότερας παραδόσεως, τὸ παιδί ὁμοιάζει σὰν μία μικρὴ βάρκα μέσα στὴν κυματισμένη θάλασσα. Θὰ σωθῆ ἢ θὰ πνιγῆ; Διὰ

τὴν διάσωσιν χρειάζεται προσπάθεια. Τὸ παιδί ἐκ τῆς ἡλικίας του δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιληφθῆ μόνον του τί γίνεται πέριξ αὐτοῦ. Δὲν ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ταχύτητα, τὴν ἔκτασιν, τὸ βάθος τῶν μεταβολῶν ποῦ ἐπέρχονται εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν μετὰ τὴν ἀφάνταστον διὰ τοὺς μέχρι τοῦδε χρόνους τεχνικὴν πρόοδον, τὴν συναφῆ ἐπιστημονικὴν ἐξέλιξιν καὶ τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν ἀντιλήψεων καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀκόμῃ συνθέσεως. Οὕτε τοῦ εἶναι ἐφικτὸν μὲ κρίσιν τοῦ παρόντος νὰ προῖδῃ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ μέλλοντος του, πᾶρμα ποῦ τοῦ εἶναι ἐν τούτοις ἀπαραίτητον, διὰ νὰ ρυθμίσῃ τὰς ἀνάγκας του καὶ νὰ παρασκευάσῃ τὴν ἀνθρωπίνως δυνατὴν εὐημερίαν του.

Ὁλος ὁ κόσμος διανύει στάδιον μεταβατικὸν ταχείας ἐξελίξεως. Καὶ ἡ Ἑλλάς ὀφείλει νὰ ἐναρμονίσῃ τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν καὶ νὰ παρασκευάσῃ διαδοχικῶς τὴν ἐρχομένην γενεάν, δηλαδὴ τὸ παιδί, σύμφωνα πρὸς τὰς συγχρόνους ἐξελίξεις.

Ἡ ὀρθολογικὴ προετοιμασία τῶν νέων ἀπὸ ἀπόψεως οἰκογενειακῆς, ἐθνικῆς, θρησκευτικῆς, γενικώτερον κοινωνικῆς, ἀποτελεῖ τὸν προγραμματισμὸν τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας γιὰ τὸ παιδί.

Καὶ ἡ Ἑλλάς, ἐν προόψει τοῦ μέλλοντος τοῦ παιδιοῦ, συμβάλλει διὰ τῆς ἑλληνικῆς πολιτικῆς τῆς ἰδικῆς τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν «προετοιμασίαν τῶν παιδῶν καὶ τῆς οἰκογενείας τῶν εἰς μίαν μεταβαλλομένην κοινωνίαν». Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ θέμα ποῦ ἐπέλεξαν τὰ Ἑνωμένα Ἔθνη διὰ τὸν ἐφετεινὸν ἑορτασμὸν τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας τοῦ Παιδιοῦ. Καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὅλαι αἱ δυνάμεις τοῦ ἔθνους, ἡ Πολιτεία, ἡ Ἐκκλησία, ἡ Ἐπιστήμη, ὁ Τύπος, ἡ κοινωνικὴ δραστηριότης, ὅλη ἡ ἑλληνικὴ Κοινωνία, θὰ παράσχουν ἀμέριστον καὶ ἐνθουσιώδη τὴν συνδρομὴν τῶν καὶ θὰ συμβάλουν εἰς τὴν παρασκευὴν ἐνὸς καλοῦ μέλλοντος διὰ τοὺς νέους τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν εὐημερίαν καὶ αὐτῶν καὶ τῆς ἑλληνικῆς Πατρίδος.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΑΡΘΡΟΝ 1

Τὸ παιδί πρέπει ν' ἀπολαμβάνῃ τῶν δικαιωμάτων τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῇ Διακήρυξει ταύτῃ. Ὅλα τὰ παιδιά, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως, πρέπει νὰ ἀπολαμβάνουν τῶν δικαιωμάτων τούτων, ἀδιακρίτως φυλῆς, χρώματος, γένους, γλώσσης, θρησκείας, πολιτικῶν ἢ ἄλλων πεποιθήσεων, ἐθνικῆς ἢ κοινωνικῆς προελεύσεως, περιουσίας, καταγωγῆς ἢ ἄλλης καταστάσεως τῶν ἰδίων ἢ τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 2

Τὸ παιδί πρέπει ν' ἀπολαμβάνῃ εἰδικῆς προστασίας, νὰ παρέχονται δὲ εἰς αὐτὸ εὐκαιρίαὶ καὶ δυνατότητες διὰ νόμον ἢ ἄλλως, ὥστε νὰ δυνήθῃ ν' ἀναπτυχθῇ ψυχικῶς, σωματικῶς, ἠθικῶς, πνευματικῶς καὶ κοινω-

νικῶς κατὰ τρόπον ὑγιᾶ καὶ φυσιολογικόν, ἐλευθέρως καὶ ἀξιοπρεπῶς.

Κατὰ τὴν νομοθέτησιν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ δεόν ὅπως προβλέπονται καὶ κατοχυροῦνται τὰ συμφέροντα τῶν παιδιῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 3

Τὸ παιδί ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του πρέπει ν' ἀποκτήσῃ ἐν ὄνομα καὶ μίαν ἐθνικότητα.

ΑΡΘΡΟΝ 4

Τὸ παιδί πρέπει ν' ἀπολαμβάνῃ τῶν ἀγαθῶν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλείσεως. Πρέπει νὰ παρέχεται εἰς αὐτὸ τὸ δικαίωμα νὰ ἀναπτύσσεται ὑπὸ συνθήκας ὑγιεινάς. Διὰ τὸν σκοπὸν τούτον εἰδικὴ μέριμνα καὶ προστασία πρέπει νὰ παρέχεται εἰς αὐτό, ὡς καὶ τὴν μητέρα του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κησέως

καὶ μετὰ τὴν γέννησίν του. Τὸ παιδί πρέπει ν' ἀπολαμβάνῃ καλῆς διατροφῆς, κατοικίας, ψυχαγωγίας καὶ ἰατρικῆς περιθάλψεως.

ΑΡΘΡΟΝ 5

Εἰς τὸ σωματικῶς, ψυχικῶς καὶ κοινωνικῶς ἀνάπηρον παιδί πρέπει νὰ παρέχεται ἢ ἀναγκαῖα εἰς ἐκάστην εἰδικὴν περίπτωσιν θεραπεία, μόρφωσις καὶ περίθαλψις.

ΑΡΘΡΟΝ 6

Τὸ παιδί διὰ τὴν πλήρη καὶ ἁρμονικὴν ἀνάπτυξιν τῆς προσωπικότητός του ἔχει ἀνάγκην ἀγάπης καὶ κατανοήσεως. Πρέπει, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, ν' ἀναπτυχθῇ μὲ τὴν φροντίδα καὶ τὴν παρακολούθησιν τῶν γονέων καὶ ὅπωςδήποτε εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν στοργῆς, ὡς καὶ ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἀσφαλείας.

Τὸ παιδί τῆς νηπιακῆς ἡλικίας δὲν πρέπει, πλὴν ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, ν' ἀποχωρισθῇ τῆς μητρός του. Ἡ Κοινωνία καὶ τὸ Κράτος ὀφείλου νὰ παρέχουν εἰδικὴν μέριμναν εἰς τὰ ἄνευ οἰκογενείας παιδιά, καθὼς καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὕστεροῦν οικονομικῶς. Ἐκφράζεται ἡ εὐχὴ ὅπως δίδεται κρατικὸν ἐπίδομα ἢ ἄλλη βοήθεια διὰ τὴν συντήρησιν παιδιῶν πολυμελῶν οἰκογενειῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 7

Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις ὀρίζεται υποχρεωτικῇ, παρεχομένη δωρεάν. Ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει ν' ἀποσκοπῇ εἰς τὴν γενικὴν καλλιέργειάν του καὶ νὰ δίδῃ εἰς αὐτὸ τὴν εὐκαιρίαν, ἐπὶ βάσεως ἴσης μεταχειρίσεως, νὰ ἀναπτύξῃ τὰς ἰκανότητάς του, τὴν προσωπικὴν του κρίσιν καὶ τὸ αἴσθημα τῆς ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐθύνης, διὰ νὰ καταστῇ χρήσιμον μέλος τῆς κοινωνίας.

Οἱ ἔχοντες τὴν εὐθύνην τῆς ἀναπτύξεως καὶ καθοδηγήσεως τοῦ παιδιοῦ ὀφείλου νὰ

γνωρίζουν τὰ βασικὰ συμφέροντα αὐτοῦ. Ἡ εὐθύνη αὕτη βαρύνει κατ' ἀρχὴν τοὺς γονεῖς.

Εἰς τὸ παιδί, ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν μόρφωσιν, πρέπει νὰ δίδεται ἡ εὐκαιρία ἀναψυχῆς καὶ διασκεδάσεως. Ἡ Κοινωνία καὶ τὸ Κράτος ὀφείλου, πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν, νὰ καταβάλλουν πᾶσαν προσπάθειαν.

ΑΡΘΡΟΝ 8

Τὸ παιδί εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις πρέπει ἐκ τῶν πρώτων νὰ προστατεύεται καὶ περιθάλπεται.

ΑΡΘΡΟΝ 9

Τὸ παιδί πρέπει νὰ προστατεύεται ἐναντίον παντὸς εἶδους ἀμελείας, σκληρότητος καὶ ἐπιβουλῆς. Πρέπει νὰ καταβάλλεται προσπάθεια ὅπως παραμένῃ, κατὰ τὸ δυνατόν, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον διαβιώσεως καὶ ἀναπτύξεώς του.

Τὸ παιδί ἀπαγορεύεται νὰ ἐργάζεται πρὸ μιᾶς καθωρισμένης ἡλικίας. Κατ' οὐδένα τρόπον ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψίς του εἰς ἐργασίαν, ἥτις θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν βλάβην τῆς ὑγείας του ἢ τὴν καθυστέρησιν τῆς ἀναπτύξεώς του, γενικῶς δὲ ἀπαγορεύεται οἰαδήποτε ἀπασχόλησις αὐτοῦ, ἥτις θὰ παρημποδίζε τὴν σωματικὴν, ψυχικὴν καὶ ἠθικὴν του ἀνάπτυξιν.

ΑΡΘΡΟΝ 10

Τὸ παιδί πρέπει νὰ προστατεύεται ἀπὸ ἐνεργείας αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατόν νὰ υποθάλλουν φυλετικὰς, θρησκευτικὰς καὶ ἄλλου εἶδους διακρίσεις. Πρέπει νὰ ἀναπτύσσεται ὑπὸ τὸ πνεῦμα κατανοήσεως, ἀνοχῆς, φιλίας τῶν λαῶν, εἰρήνης καὶ παγκοσμίου ἀδελφότητος καὶ μὲ πλήρη συνείδησιν ὅτι ἡ ἐνεργητικότης του καὶ τὰ προσόντα του πρέπει νὰ ἀφιεροῦνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν συνανθρώπων του.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΚΑΙ Η ΗΘΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΙΣ ΑΥΤΩΝ*

Υπό

Β. ΠΑΠΑΔΑΚΟΥ

Διευθυντοῦ Ὑγιεινῆς Μητρότητος καὶ Παιδῶν
Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας

Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῆ μὲ τὴν κατάλληλη ἐφαρμογὴ προγραμμάτων κοινωνικῆς προνοίας, προληπτικῆς ἰατρικῆς καὶ ψυχικῆς ὑγιεινῆς, ὡς καὶ μὲ τὴν συστηματικὴ παρακολούθησιν τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὴν προσχολικὴ καὶ σχολικὴ ἡλικία.

Γιὰ τὸν ἴδιον αὐτὸ σκοπὸ ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐξακριβωσὴ τῆς οἰκογενειακῆς τῶν καταστάσεως, ὡς καὶ τῶν ὄρων διαβιώσεως αὐτῆς. Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἐξακριβωθῆ ποιά εἶναι ἡ κοινωνικὴ καὶ πνευματικὴ κατάστασις τῶν γονέων καὶ ποιὲς εἶναι οἱ μεταξὺ τῶν γονέων σχέσεις. Ἄν δηλαδὴ διαβιοῦν ὀμαλὰ καὶ ἀρμονικὰ ἢ ἂν ὑπάρχουν μεταξὺ πατέρα καὶ μητέρας διαφωνίαι, ὥστε νὰ δημιουργοῦν ψυχικὰ τραύματα στὰ παιδιά.

Ἐπίσης ἡ ὑγιεινὴ κατάστασις τῶν γονέων—σύφιλη, ἀλκοολισμὸς, ἐπιληψία, ψυχοπάθεια—καὶ γενικῶς ἡ σχολαστικὴ ἐξέτασις τῆς κληρονομικότητος ὄχι μόνον ὡς πρὸς τοὺς γεννήτορας ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀνιόντας προγόνους: «ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα».

Ἡ παρακολούθησις αὐτῆ τῶν παιδιῶν ἀπὸ τὴν προσχολικὴ ἀκόμα ἡλικία θὰ κατατοπίσῃ τὰ ἀρμόδια κρατικὰ ὄργανα γιὰ τὴν πιθανὴν πνευματικὴ ἐξέλιξιν τοῦ παιδιοῦ, ὅποτε θὰ ληφθοῦν τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα θεραπείας καὶ προφυλάξεως, γιὰτὶ γιὰ νὰ καταστήσωμε τὸν ἄνθρωπον περισσότερο εὐτυχῆ καὶ δημιουργικὸ πρέπει νὰ ἀναζητήσωμε τὰ αἷτια ποὺ θέτουν φρα-

γμοὺς στὴν ἐλεύθερη ἀνάπτυξιν τῆς προσωπικότητός του καὶ στὴν κοινωνικὴ του προσαρμογὴ. Καὶ πράγματι ἡ βάση τῆς ὅλης ψυχικῆς προφυλάξεως στηρίζεται στὴν κοινωνικὴ προσαρμογὴ τοῦ παιδιοῦ, πρᾶγμα ποὺ διαμορφώνεται στὴν μικρὴ ἡλικία, δηλαδὴ τὴν προσχολικὴ καὶ σχολικὴ.

Οἱ περισσότεροι τῶν συγχρόνων ψυχιάτρων παραδέχονται ὅτι τὸ κακὸ περιβάλλον τὸ οἰκογενειακὸ ἢ τὸ κοινωνικὸ εἶναι ἡ αἰτία ποὺ ὀδηγεῖ ἀσφαλῶς στὴ δύσκολη προσαρμογὴ τοῦ παιδιοῦ καὶ ποὺ ἐμφανίζεται μὲ τὴν μορφήν διαταραχῆς τῆς συμπεριφορᾶς (χαρακτηρολογικὴ διαταραχὴ), τῆς νευρώσεως καὶ τῆς ἐγκληματικότητος.

Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς νευρώσεως ποὺ συχνὰ παρατηρεῖται στὴν παιδικὴ ἡλικία, θὰ ἀσχοληθοῦμε ἀργότερα.

Ἦδη τὸ θέμα ποὺ ἀπασχολεῖ περισσότερο τὴν σημερινὴν μας ἐργασίαν ἀφορᾷ τὸ πῶς θὰ κατορθώσωμε νὰ διαπιστώσωμε τὴν ἐμφάνισιν τῆς παιδικῆς ἐγκληματικότητος στὰ πρῶτα τῆς βήματα, δηλαδὴ στὸ προεγκληματικὸ στάδιον, γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ τὴν καταπολεμήσωμε ἐγκαίρως, δηλαδὴ νὰ τὴν προλάβωμε.

Ὅλες οἱ σύγχρονες στατιστικὲς ὁμιλοῦν περὶ αὐξήσεως τῆς παιδικῆς ἐγκληματικότητος.

Γερμανικὲς στατιστικὲς ἀναφέρουν ὅτι σήμερα ἡ παιδικὴ ἐγκληματικότης σημειώνει αὐξήσιν συγκριτικὰ μὲ τὴν δεκαετία 1930-1940. Στὴν πρώτη γραμμῇ ἔρχονται σὲ ὅλες τὶς στατιστικὲς τὰ ἐγκλήματα ποὺ ἔχουν ὡς ἀφορμὴ τὴν ἰδιοκτησίαν.

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον.

Κατὰ τὶς σύγχρονες ἐλληνικὲς στατιστικὲς τῶν ἐτῶν 1958-1959 τῆς παιδικῆς ἐγκληματικότητος, τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ καλύπτουν τὸ ποσοστὸν 44,8%, ἀκολουθοῦν τὰ ἀδικήματα τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως μὲ ἀποτέλεσμα τὶς σωματικὲς βλάβες σὲ ἀναλογία 14,6%, οἱ ἀστυνομικὲς παραβάσεις σὲ ἀναλογία 5,2%, καὶ τελευταῖα τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῶν ἡθῶν σὲ ἀναλογία 4,8%.

Κατὰ μία γερμανικὴ στατιστικὴ τῶν ἐτῶν 1954-1958 τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῶν ἡθῶν καλύπτουν τὰ 12,5% τοῦ συνόλου τῶν παιδικῶν ἐγκλημάτων. Τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ αὐξήθηκαν κατὰ τὰ ἴδια ἔτη σὲ 5%, τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῆς ιδιοκτησίας σὲ 62%, ἡ ληστεία καὶ ὁ ἐκβιασμὸς τριπλασιάσθηκαν. Κατὰ τὰ ἔτη ποὺ ἀναφέρωμε, στὴν πρώτη γραμμὴ τῆς ἐγκληματικότητος ἔρχεται γενικὰ ἡ κλοπὴ, ἀκολουθοῦν ἡ ληστεία καὶ ὁ ἐκβιασμὸς καὶ κατὰ τρίτο λόγο τὰ ἐγκλήματα τῶν ἡθῶν.

Κατὰ τὶς ἐλληνικὲς στατιστικὲς τῶν ἐτῶν 1958-1959 ἔρχονται στὴν πρώτη γραμμὴ ἐπίσης τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῆς ιδιοκτησίας, στὴν δευτέρη μοῖρα οἱ σωματικὲς βλάβες καὶ στὴν τελευταία μοῖρα τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῶν ἡθῶν, ἐνῶ τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῆς τιμῆς ἔρχονται στὴν ἕκτη γραμμὴ.

Γιὰ νὰ δώσωμε ὠρισμένους ἀριθμούς, τὸ 1958 προσήχθησαν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῶν ἀνηλίκων 3.798 παιδιά, τὸ 1959 3.987. Ἴσως ἐκ πρώτης ὄψεως οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ νὰ φαίνωνται μικροί, ἀλλὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι πολλὰ ἐγκλήματα κάθε χρόνο παραμένουν ἔξω τῆς στατιστικῆς, εἴτε γιατί δὲν κατηγγέλθησαν εἴτε γιατί συνεκαλύφθησαν.

Ἐξ ἄλλου, ἓνα ποσοστὸ τῶν παιδιῶν ποὺ ἐγκλημάτησαν εἶναι καθ' ὑποτροπήν, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι ἀποτελοῦν ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς μιὰ μόνιμη ἐγκληματολογικὴ ἐστία, ποὺ πρέπει νὰ ἐξουδετερωθῇ, ὅπως γίνεται γιὰ τὶς λοιμώδεις ἐστίες, γιὰ τὴν προφύλαξιν τῆς δημοσίας υγείας.

Τὸ μίasma τῆς ἐγκληματικότητος εἶναι ἐξ ἴσου ἐπικίνδυνον ὅπως καὶ τὸ μικροβιοφόρο.

Ἐξετάζοντας τὸ θέμα ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς ψυχιατρικῆς, θὰ τονίσωμε τοὺς σπουδαιότερους ἐγκληματογενεῖς παράγοντες καὶ θὰ προτείνωμε μέτρα προφυλάξεως, ὥστε νὰ σταματήσῃ ἡ περαιτέρω ἐγκληματικὴ ἐξέλιξις τοῦ παιδιοῦ. Ἐνδιαφερόμεθα βασικὰ γιὰ τὰ ψυχοπαθολογικῶς ἐπιβεβαρημένα παιδιά καὶ ὄχι γιὰ τοὺς καθ' ἑξὶν ἐγκληματίες, ποὺ ἀνέρχονται σὲ 20% περίπου τοῦ συνόλου. Οἱ σπουδαιότεροι ἐγκληματογενεῖς παράγοντες εἶναι ἡ διαταραχὴ τῶν συναισθηματικῶν δεσμῶν τῆς οἰκογενείας, οἱ κοινωνικοπολιτιστικὲς ἐπιδράσεις καὶ ἄλλοι βιολογικοὶ παράγοντες.

Ἄς ἐξετάσωμε καθέναν ἀπὸ τοὺς παράγοντες αὐτοὺς εἰδικότερα.

Ἡ ἐπικρατοῦσα σήμερα ἀντίληψις εἶναι ἡ πολυαιτιολογικὴ, κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἐγκληματικότης εἶναι ἀποτέλεσμα πολλῶν παραγόντων στίς περισσότερες περιπτώσεις.

Διαταραχὴ τῶν συναισθηματικῶν δεσμῶν στὴν οἰκογένεια. Ὅλοι οἱ συγγραφεῖς ποὺ ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ θέμα αὐτὸ συμφωνοῦν ὅτι ἡ σημερινὴ οἰκογένεια μετεβλήθη ἢ μεταβάλλεται βαθμηδόν.

Ἀπὸ τὴν πατριαρχικὴ οἰκογένεια μὲ τοὺς αὐστηροὺς θεσμοὺς καὶ τὴν πειθαρχία προχωροῦμε σὲ μιὰ δημοκρατικὴ οἰκογένεια ὀλιγομελῆ καὶ συνεπῶς μὲ ἐντονώτερες διαπροσωπικὲς συναισθηματικὲς σχέσεις. Παράλληλα, αὐξάνεται ἡ δυνατότης καὶ ἡ συχνότης τῶν προσωπικῶν συγκρούσεων. Ὁ βασικώτερος καὶ σπουδαιότερος δεσμὸς εἶναι φυσικὰ μεταξὺ τῆς μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ.

Ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς μητέρας ἀπὸ τὸ παιδί στὴ βρεφικὴ ἡλικία ἔχει σοβαρὸ ἀντίκτυπο στὴν ψυχικὴ ἐξέλιξις τοῦ παιδιοῦ, πρᾶγμα ποὺ εἶναι δυνατὸν ἀργότερα νὰ γίνῃ ἀφορμὴ δημιουργίας ψυχονευρώσεων καὶ πολλὰς φορὲς ἀπαρχῆς ἐγκληματικότητος.

Ἡ σχέση πατρὸς-παιδιοῦ ἀποκτᾶ βαρύτερη πολὺ ἀργότερα, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸ πέμπτο ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ παιδιοῦ. Ὅταν τὸ παιδί, ἀντὶ γι' ἀγάπην, στοργήν, μέριμνα καὶ φροντίδα, συναντήσῃ ἐκ μέρους τῆς μητέρας του ἀδιαφορίαν ἢ ἀκόμη χει-

ρότερο, ἀπόκρουση—πρᾶγμα πού δυστυχῶς παρατηρεῖται συχνά—τότε ἡ συναισθηματικὴ ἐξέλιξις τοῦ παιδιοῦ μπαίνει σὲ κίνδυνο.

Ὅταν στὴν οἰκογένεια παρατηροῦνται συζυγικὲς διαφωνίες καὶ συγκρούσεις, οἱ ὁποῖες συχνότατα καταλήγουν σὲ διαζύγιο, τὸ παιδί ὑφίσταται ψυχικούς τραυματισμούς, πού τὸ ὀδηγοῦν μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια στὴ νεύρωση καὶ πού πολλὲς φορές γίνονται αἰτία νὰ ἀναπτυχθῇ στὴν τρυφερῇ ψυχῇ τοῦ παιδιοῦ τὸ σπέρμα τῆς ἐγκληματικότητος.

Κοινωνικοπολιτιστικὲς καὶ κοινωνικοοικονομικὲς συνθήκες πού εὐνοοῦν τὴν παιδικὴν ἐγκληματικότητα.

Οἱ στατιστικὲς ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ἐγκληματικότης ἀναπτύσσεται περισσότερο στὰ ἀστικά κέντρα παρά στὴν ὑπαιθρο χώρα. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως στίς δυσμενεῖς οικονομικὲς συνθήκες, οἱ ὁποῖες ὡς ἐγκληματογόνον αἷτιον ἀποτελοῦν πολλὲς φορές τὸ 80%.

Ἡ κακὴ διατροφή, ἡ ἀνθυγιεινὴ κατοικία, ἡ ἔλλειψη κατάλληλης ψυχαγωγίας, ἡ σύγκριση τῆς διαβίωσέως μὲ ἄλλους συνομηλικούς οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὰ πάντα ἐν ἀφθονίᾳ γενᾶ στὸ παιδί τὴν ζηλοτυπία, τὸν φθόνον καὶ τὴν πικρία, συναισθήματα τὰ ὁποῖα τὸ ὀδηγοῦν μοιραῖα ἀπὸ τὴν ἀντίδραση στὴν κακία, τὴ μοχθηρία, πολλὲς φορές στὴ νεύρωση καὶ τὸ σπρώχνουν ἀπὸ τὴν ἀντίδραση στὴν ἐγκληματικότητα.

Ἄκόμη καὶ ἡ περιοχὴ τῆς πόλεως πού ζῆ ὁ ὑποψήφιος παιδικὸς ἐγκληματίας παίζει μεγάλο ρόλο στὴ διαμόρφωση τῆς ψυχουσυνθέσεως τοῦ παιδιοῦ. Ὑπάρχουν περιοχὲς καὶ συνοικίες στίς ὁποῖες, δίπλα στὴν ἀνθρώπινη δυστυχία καὶ ἀθλιότητα, καλλιεργεῖται κυριολεκτικὰ τὸ ἐγκλημα. Μέσα σὲ τρῶγλες πολλὲς φορές κατοικοῦν πολυπληθεῖς οἰκογένειες, ὅπως ἄλλοτε (ἐπὶ παραδείγματι στίς γνωστὲς συνοικίαις τῆς Μασσαλίας) πού τόσο παραστατικὰ περιέγραψαν οἱ πιὸ ὀνομαστοὶ ρεαλιστὲς

συγγραφεῖς τῆς Γαλλίας. Ἄλλοι ἐπίσης συγγραφεῖς διεπίστωσαν ὅτι στὸ Σικάγο ὅσο προχωροῦν ἀπὸ τὸ κέντρο πρὸς τὴν περιφέρεια τόσο ἐλαττώνεται ἡ παιδικὴ ἐγκληματικότης.

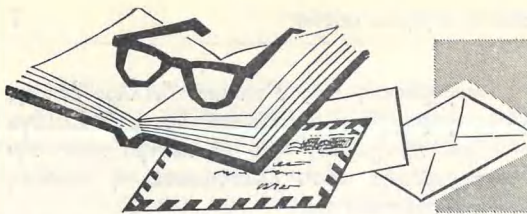
Οἱ κακὲς συναναστροφές, ἡ οικονομικὴ ἀθλιότης, ἡ κακὴ διαβίωση (παράγκες), οἱ κακόφημοι δρόμοι ἀποτελοῦν σχολεῖα καὶ φυτώρια ὅπου ἐκπαιδεύονται στὴν παρανομία καὶ στὴν ἐγκληματικότητα. Μέσα σ' αὐτὰ προπονοῦνται καὶ—μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς—ἐκπαιδεύονται οἱ μελλοντικοὶ παράνομοι καὶ γενικά οἱ αὐριανοὶ ἐγκληματίες, οἱ ὁποῖοι πολλὲς φορές δροῦν ὄργανωμένοι σὲ συμμορίες. Ἄλλοίμονο στὸ παιδί ἐκεῖνο πού εἶτε ἀπὸ ἐπιπολαιότητα εἶτε ἀπὸ ἄγνοια εἶτε ἀπὸ σομοπισμὸ πέσει στὰ δίχτυα μιᾶς τέτοιας συμμορίας· θὰ τοῦ εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον μελλοντικά, κι ἂν ἀκόμη θελήσῃ, ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰ νύχια τῆς.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτὰ, ὅπως εἰναι σάμε πολλὲς φορές στὴν ἐργασία μας, εἶναι θύματα τοῦ κακοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος.

Ὑπάρχουν ὁμως καὶ παιδιὰ πού ἐπιζητοῦν ἐπίμονα νὰ μποῦν στίς ἐγκληματικὲς αὐτὲς ὀργανώσεις ἀπὸ ψυχικὴ ἐσωτερικὴ τους ὄθηση. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἀνῆρουν στοὺς καλουμένους ψυχοπαθητικούς ἐγκληματικούς τύπους, πού εἶναι πολὺ ἐπιθετικοὶ καὶ ἐμφανίζουν ψυχοπαθολογικὴ διαστροφή τῆς προσωπικότητος. Εἶναι οἱ γεννημένοι ἐγκληματίες καὶ θὰ εἶναι πολὺ δύσκολο γι' αὐτοὺς νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὸ ἐγκλημα καὶ ν' ἀποτελέσουν χρηστὰ μέλη μιᾶς εὐνομουμένης κοινωνίας.

Ἀντίθετα, τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα πού συμπτωματικῶς παρασύρθηκαν σὲ ἀντικοινωνικὴ καὶ ἐγκληματικὴ ἐκδήλωσις καὶ πού ἀποτελοῦν τὴν τάξιν τῶν συμπτωματικῶν ἐγκληματιῶν, τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἶναι εὐκολώτερο ν' ἀποτοξινωθοῦν, νὰ θεραπευθοῦν καὶ ν' ἀποδοθοῦν στὴν κοινωνία ἀπηλλαγμένα τῶν κακῶν τους ἕξεων καὶ ν' ἀποτελέσουν ὑγιᾶ, χρήσιμα καὶ ἀποδοτικὰ μέλη τῆς στὸ μέλλον.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀπὸ ὅσα διαβάζω

Συνεστήθη στὴ Ρώμη Ἱατρικὴ Ἑταιρεία γιὰ τὴν ἐκπαίδευσι τῶν συζύγων, μὲ σκοπὸ τὴ διαφώτισι τῶν ἐνδιαφερομένων πάνω στὰ προβλήματα τοῦ γάμου, τῆς τεκνοποιίας καὶ τῆς οἰκογένειας. Γιατροὶ καὶ πολιτικοὶ ἀποτελοῦν τὸ Διοικητικὸ τῆς Συμβουλίου.

*

— Ποιὸ μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ ἰδεῶδες νοσοκομειακὸ κρεβάτι; Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ τὸ ἀπηύθυνε μέσῳ τῆς τηλεοράσεως στὸ ἀγγλικὸ κοινὸ ἑνας σχεδιαστὴς βιομηχανίας. Καὶ ἀπὸ τὶς 20.000 ἀπαντήσεις πού τοῦ δόθηκαν συνάγεται, ὅτι τὸ ἰδεῶδες νοσοκομειακὸ κρεβάτι εἶναι ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου μπορεῖ νὰ ρυθμιζέται τὸ ὕψος, νὰ ἀφαιρῆται τὸ κεφαλάρει, νὰ ἔχη πρόσθετες πλευρὲς γιὰ τὴν ἀσφάλεια τοῦ ἀρρώστου καὶ νὰ μὴ παράγῃ στατικὸ ἡλεκτρισμὸ.

*

— Πέθανε στὴ Γερμανία ὁ Gerhard Domagk, βιοχημικός καὶ πρῶν Διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου Πειραματικῆς Παθολογίας καὶ Μικροβιολογίας τῆς Ἑταιρείας Bayer, ὁ ἀνακαλύψας τὴν πρῶτη Σουλφamidη, τὸ περίφημο Prontosil, στὸ ὁποῖο ἐμεῖς οἱ Μαιευτῆρες τῶν παλαιότερων ἐποχῶν εἴχαμε στριγγίσει πολλὰς ἐλπίδες γιὰ τὴν καταπολέμησι τῆς ἐπιλογίουσι λοιμώξεως. Ὁ Domagk ἦταν συνεχιστὴς τοῦ ἔργου τοῦ μεγάλου Ehrlich στὴν ἀναζήτησι χημικῶν θεραπευτικῶν μέσων, πού τελικὰ ἀδήγησε στὴν ἀνακάλυψι τῶσων καὶ τῶσων ἀπὸ τὰ σημερινὰ γνωστὰ χημειοθεραπευτικὰ σκευάσματα.

*

— Τὸ ποσοστὸν τῶν θανάτων ἀπὸ λευχαιμία σ' ὅλο τὸν κόσμον αὐξήθηκε τὰ τελευταῖα εἴκοσι ἔτη κατὰ 50% (*Medico Boehringer*, 4,64).

*

— Πολὺ ἐνδιαφέρον τὸ Τέταρτο Συνέδριον τῆς Διεθνοῦς Ὁμοσπονδίας Προσχεδιασμένης Οἰκογενείας, πού συνήλθε τὸν περασμένον Ἰούνιον στὸ Λονδίνον, μὲ συμμετοχὴ Ἑυρωπαίων, Ἀνατολικῶν καὶ Ἀφρικανῶν. Συνεζητήθησαν σ' αὐτὸ πολλὰ θέματα, ὅπως, π.χ., ἡ ἐπίδρασις τοῦ σεξουαλισμοῦ στὴν κοινωνία, ἡ ἀντίληψις τῆς οἰκογένειας καὶ τῶν συναφῶν προβλημάτων στὴν Ἀφρικὴ, ἡ ἀντίληψις τῆς οἰκογένειας στοὺς ἀραβικοὺς λαοὺς, τὰ προβλήματα τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς ἀντισυλλήψεως, τὸ ζήτημα τῆς ἀμβλώσεως, τὰ προβλήματα τῶν ἐξώγαμων παιδιῶν κ.ἄ.

— Στὸ Johns Hopkins Hospital τῆς Βαλτιμόρης (Η.Π.Α.) ἀρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν μιὰν ὁρμόνη πού παραλαμβάνουν ἀπὸ ὑπόφυσι πεθαμένων ἀνθρώπων γιὰ τὴν θεραπεία συγγενῶν νάνων. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι πάρα πολὺ ἐνθαρρυντικά, μόνο πού χρειάζονται 200-300 ὑποφύσεις γιὰ νὰ βγῆ τὸ ποσόν τῆς ὁρμόνης πού χρειάζεται γιὰ τὴν θεραπεία ἑνὸς μόνο ἀτόμου (*Science Horizons*, Φεβρουάριος 1964).

*

— Ἄῳ περιορισμένους ἀριθμὸς ἐπιστημόνων μὲ ἀνώτατη μόρφωσι, τόσο γιὰ τὴν διδασκαλία ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἔρευνα, εἶναι ὁ βασικὸς παράγονς ὁ ὁποῖος περιορίζει τὴν ἐπιστημονικὴ πρόοδο τοῦ Ἔθνους» (Harry Truman).

*

— Κατὰ ποῖον τρόπο καὶ μηχανισμὸ ἡ Α-ὑπερβιταμίνωσις προκαλεῖ δυσπλασίες τοῦ ἐμβρύου; Ἐργαζόμενος στὸ θέμα αὐτὸ ὁ S. Takekoshi, τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Gunma (Ἰαπωνία), βρέθηκε ὅτι ἡ Α-ὑπερβιταμίνωσις προκαλεῖ σημαντικὸν ὑποθυροειδισμό, ἐκτὸς τῆς γνωστῆς ὑπερπλασίας τῆς φλοιώδους οὐσίας τῶν ἐπινεφριδίων. Οἱ δυσπλασίες πού προκαλεῖ ἡ ὑπερβιταμίνωσις Α παρατηροῦνται στὰ 70% τῶν ἐμβρύων καὶ συνίστανται κατὰ μέγα μέρος σὲ λυκόστομα, ἐκτρωδάκτυλιες καὶ τέλεια ἀπλασία τῶν μακρῶν ὀστέων τῶν σκελῶν. Ἡ χορήγησις σὲ ἔγκυους ποντικῶς Μεθυλοθειουρασίλης, πού, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ἐξουδετερώνει τὴν θυροειδικὴ ὁρμόνη, δὲν προκαλοῦσε ἐμβρυϊκὲς δυσπλασίες. Σὲ συνδυασμὸ ὅμως μὲ ὑπερβολικὲς δόσεις βιταμίνης Α, προκαλοῦσε (*Journal of Embryology and Experimental Morphology*, 1964, 12, σ. 263).

*

— Στὸ ὑπ' ἀριθ. 410 τεῦχος τοῦ *New Scientist* (24 Σεπτεμβρίου 1964), ὁ Bryan Broom, τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Νοσοκομείου Middlessex, τοῦ Λονδίνου, ἐκθέτει τὸ θέμα τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ψύχους στὴν Ἱατρικὴ, ἀναφερόμενος κυρίως στὰ πλεονεκτήματα τῆς καταψύξεως στὴ γενικὴ Χειρουργικὴ καὶ στὴν μεταμόσχευσι ὀργάνων. Ἡ πρακτικὴ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ψύχους γιὰ τὴν καταπολέμησι διαφορῶν παθήσεων φαίνεται ὅτι ἀρχισε ἀπὸ τὸ 1798, μὲ τὸν James Currie, τοῦ Λίβερπουλ, ἐξετάθη ὅμως πολὺ ἀπὸ ἐδῶ καὶ 25 ἔτη, ὅταν ὁ Temple Fay, τῆς Φιλαδέλφειας, προσ-

πάθησε νὰ θεραπεύσῃ ἀρρώστους μὲ ὕγχο τοῦ ἐγκεφάλου χρησιμοποιώντας κατάψυξι τοῦ σώματος καὶ ἀναισθητικά γιὰ τὸν ὑποβιβασμὸ τῆς θερμοκρασίας καὶ μείωσι τῶν ὑλοενεργειακῶν ἀνταλλαγῶν. Σήμερα οἱ προσπάθειες τείνουν στὴν ἀνεύρεσι οὐσίας πού θὰ ἤξανε τὴν ἀπώλεια θερμότητος ἀπὸ τὸ σῶμα χωρὶς νὰ περιορίζῃ τὴν πρόσληψι ὀξυγόνου. Καὶ ἡ οὐσία πού ἱκανοποιεῖ αὐτὰ τὰ κριτήρια φαίνεται νὰ εἶναι τὸ διοξειδιο τοῦ ἀνθρακος.

✱

—Ἡ Sterne καὶ συνεργάται παρέβαλαν 34 διαβητικὰ ἐγκύους, οἱ ὁποῖες πῆραν ἀπὸ τὸ στόμα ἀντιδιαβητικὰ φάρμακα, πρὸς 70 ἄλλες, στὶς ὁποῖες ὁ διαβήτηθς ἐθεραπεύετο μὲ Ἴνσουλινῆ. Ἡ ἐμβρυϊκὴ θνησιμότηθς ἦταν ἡ ἴδια στὶς δύο ὁμάδες, ἀλλὰ οἱ ἐμβρυϊκὰ δυσπλασίαις ἦταν τριπλάσιαις στὴν ὁμάδα τῆς Ἴνσουλινῆς. Βέβαια, ὁ διαβήτηθς καθ' ἑαυτὸν εἶναι τερατογόνος κατάστασις (*Presse Médicale*, 63, 71, 1547, 1905).

✱

—Ὅπως εἶναι γνωστὸ, ἀπὸ τὸ 1958 χρησιμοποιεῖται ἡ Μερκαπτοπουρινη ἐναντίον τοῦ χοριοεπιθηλιώματος, μὲ ποσοστὸ θεραπευτικῆς ἐπιτυχίας 80%. Σοβαρὰ, ὅμως, παρενέργεια τοῦ φαρμάκου εἶναι ὅτι ἡ ἀσθενὴς κατὰ τὴν θεραπείαι μὲ Μερκαπτοπουρινη γίνεταί ἰδιαιτέρα ἐπιρρεπὴς στὶς μολύνσεις. Γι' αὐτὸ στὸ Νοσοκομεῖο Fulham, τοῦ Λονδίνου, ἰδρύθη ἰδικὴ μονάθς, ὅπου τὰ πάντα εἶναι ἀποστειρωμένα καὶ ὅπου ἀσθενεῖς καὶ ἀδελφαὶ ζοῦν καὶ ἐργάζονται ὑπὸ συνθήκας πού ρυθμίζουν διαστημὸπλοιο ἢ ἀτομικὸ ὑποβρύχιο. Οἱ στολὰς εἶναι ἰδικὰ καὶ ἀποστειρώνονται συνεχῶς, καὶ τὰ φαγητὰ ἀκόμη ἐκτίθενται πρὸ τῆς καταναλώσεως τῶν σὲ ὑπερβραχέα κύματα ἢ ὑπερύχθρες ἀκτίνες. Ὁ ἀέρας τῶν δωματίων φιλτράρεται καὶ οἱ γιατροὶ δίνουν τὶς ὀδηγίαις τῶν μέσῳ ὀθόνης ἀπὸ πολυδιν. Μέσῳ τῆς ἴδιας ὀθόνης αἱ ἀσθενεῖς συνομι-

λοῦν μὲ τοὺς οἰκειοὺς τῶν. Στὴν ἀπομόνωσι αὐτὴ μένουν αἱ ἀσθενεῖς ἐπὶ ἐξ μῆνας.

Ἡ μονάθς αὐτὴ θὰ χρησιμεύσῃ σὰν πρότυπο γιὰ τὴν ἴδρυσι καὶ ἄλλων, ὅπως π.χ. μονάδων μεταμοσχεύσεως ὀργάνων, πλαστικῶν ἐγχειρήσεων, πιθανὸν δὲ καὶ μονάδων θεραπείαις ἄλλων μορφῶν καρκίνου.

✱

—Μέχρι ποίου μὴνὸς τῆς ἐγκυμοσύνης ἐπιτρέπεται ὁ ἀθλητισμὸς; Κατὰ τὸν Καθηγητὴ Doering, τῆς Πανεπιστημιακῆς Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Μονάχου, ὠρισμένα ἀθλήματα, ὅπως εἶναι τὸ τέννις, ἡ ἵππασια, τὸ σκι, οἱ μακρινὰς ἐκδρομὰς καὶ ἡ κωπηλασία, δὲν ἐπιτρέπονται κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνη. Τὸ κολύμβι δὲν ἀπαγορεύεται σὲ ὑγιεῖς ἐγκύους, ἐφ' ὅσον δὲν παίρνει τὴ μορφὴ ἀνταγωνισμοῦ ἢ ἐντόνου ἀσκήσεως. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἰδικὴ γυμναστικὴ τῆς ἐγκύου ἀποτελεῖ τὸ καλῶτερον μέσον γιὰ νὰ διατηρηθοῦν οἱ σωματικοὶ μῦς σὲ καλὴ κατάστασι κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνη. Ἡ γυμναστικὴ αὐτὴ μπορεῖ νὰ συνεχισθῆ μέχρι τέλους τῆς ἐγκυμοσύνης, ἐνῶ τὸ κολύμβι διακόπτεται κατὰ τὶς τελευταῖαις 4-6 ἐβδομάδης. Γυναικεῖς πού παρουσίασαν στὸ παρελθὸν ἐπιανελημμέναις αὐτόματες ἀποβολὰς δὲν πρέπει νὰ ὑποβάλλονται σὲ γυμναστικὰς ἀσκήσεις.

✱

Διόρθωσις παροράματος

Στὰ «Ὅσα διαβάξω» τοῦ προηγουμένου τεύχους ἡ χρονολογία 1959, ἡ σχετικὴ μὲ τὴν δίκη τοῦ γιατροῦ Haynes, νὰ διαβασθῆ σωστὰ 1559· θὰ ἦταν τρομαχτικὸ νὰ ἐνῶνται σήμερα γιτροὶ μὲ τέτοιαις κατηγορίαις.

Παναγιώτου

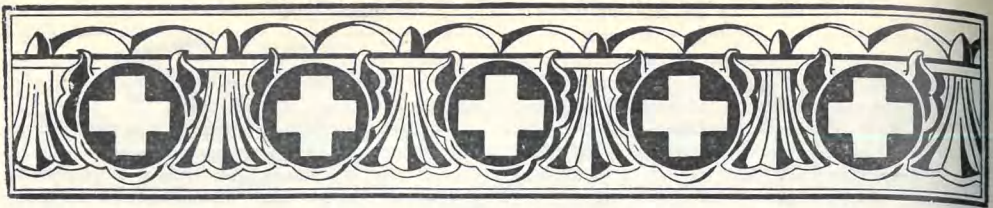
Η ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ Κ. Π. Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Ἡ ἐκλογή τοῦ κ. Π. Π. Παναγιώτου, ὡς Τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀποτελεῖ τὴν δικαίαν ἐπιβράβευσιν μιὰς μακρᾶς, κοπιώδους ἀλλὰ καὶ ἄκρως ἐνδιαφεροῦσης ἐπιστημονικῆς σταδιοδρομίας. Εἶναι γνωστὸν τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ κ. Π. Π. Παναγιώτου, τὸ ὁποῖον τοῦ ἤνοιξε τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν τακτικὴν καθηγητικὴν ἔδραν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς συμπρωτεύουσας, εἶναι δ' ἐπίσης βέβαιον, ὅτι ἀπὸ τῆς νέας ὑψηλῆς αὐτῆς θέσεως του πολλὰ ἀκόμη ἔχει νὰ προσφέρῃ πρὸς τὴν Ἐπιστήμη.

Ἡ «Ἐλευθὼ», τὴν ὁποῖαν τόσον πολλὸ ἐβοήθησεν ὁ κ. Καθηγητὴς εἰς τὰ πρῶτα τῆς βή-

ματα, καὶ ἐν συνεχείαι μέχρι σήμερα, διὰ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τῆς ἐποπτείας τῆς δημοσιευομένης ἐπιστημονικῆς ὕλης καὶ διὰ δημοσιεύσεως ἰδικῶν του ἐπιστημονικῶν ἐργασίων, συγχάιρει ἐγκαρδίας τὸν κ. Π. Π. Παναγιώτου διὰ τὴν τόσον τιμητικὴν ἐκλογὴν του καὶ τοῦ εὐχεται ὑγιαίνει καὶ δύναιμι ὅστε, συνεχίζων τὸ γόνιμον ἐπιστημονικὸν του ἔργον, νὰ λαμπρύνῃ κυριολεκτικῶς τὴν καθηγητικὴν του ἔδραν.

Τὸν παρακαλοῦμεν, ὅμως, συγχρόνως, καὶ νὰ μὴ λησμονῆ τὴν «Ἐλευθὼ». Ἡ Θεσσαλονικὴ σήμερον δὲν εἶναι μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, ὅστε καὶ ἐκεῖθεν νὰ δύναται νὰ μᾶς βοηθῆ, σχεδὸν ὅσον καὶ πρότερον.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΛΕΠΡΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΛΕΠΡΑΣ*

Υπό

Δρος ΑΡΙΣΤ. Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Υφηγητού του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Πῶς ἔχει παρ' ἡμῖν ἡ κατάστασις ὑπὸ ἔποψιν λέπρας;

Δυστυχῶς εἰς τὴν Χώραν μας ὑφίστανται ἀκόμη ἀρκετὰ θύματα. Οὐδεμία περιοχὴ τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας εἶναι ἀπρόσβλητος. Σᾶς ἀναφέρω ἐπίσημα στατιστικὰ δεδομένα, τὰ ὁποῖα εἶχε τὴν εὐγενῆ καλοσύνην νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσίν μου ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς κ. Μαρουλίδης, πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ ἐκφράζομεν τὰς θερμὰς μας εὐχαριστίας ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου.

Ἡ χιλιοστιαία ἀναλογία τῶν λεπρῶν ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος ὑπολογίζεται εἰς 0,13^ο/_{οο}, ἥτοι εἰς 1,3 : 10.000 κατοίκους.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατὰ περιοχὰς πυκνότητα τῶν λεπρῶν ἔχομεν:

ἀπὸ 20 - 29 ^ο / _{οο}	εἰς τοὺς Νομοὺς Λασηθίου καὶ Χίου,	
» 10 - 19 ^ο / _{οο}	» τὸν Νομὸν Ρεθύμνης,	
» 5 - 9 ^ο / _{οο}	» τὰς νήσους Εὐβοίαν, Μυτιλήνην, Σάμον, Ἰκαρίαν, Ρόδον καὶ Ζάκυνθον.	

Λεπτομερέστερον ἢ ἐν Ἑλλάδι πυκνότης τῶν λεπρῶν κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τοῦ ἔτους 1954 ἔχει ὡς ἐξῆς: εἰς τὸ Ἀγκίστρι 31^ο/_{οο}, Μέθανα 21^ο/_{οο}, Τήλος 20^ο/_{οο}, Φολέγανδρος 5^ο/_{οο}, Θάσος 2,5^ο/_{οο}, Ρέθυμνον 0,85^ο/_{οο}, Χίος (πόλις) 0,64^ο/_{οο}, Ἡράκλειον 0,47^ο/_{οο}, Ἅγιος Νι-

κόλαος 0,34^ο/_{οο}, Χαλκὶς 0,32^ο/_{οο} Χανιά 0,32^ο/_{οο}.

Ἡ δὲ νοσολογικὴ κίνησις τῶν Ἀντιλεπρικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν, Λωβοκομείου Σάμου καὶ Χίου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947 μέχρι τοῦ 1962 ἔχει οὕτω:

Ἔτος 1947	παρέμεινον νοσηλευόμενοι	566
» 1948	εἰσῆλθον λεπροὶ	102
» 1949	» »	100
» 1950	» »	121
» 1951	» »	91
» 1952	» »	43
» 1953	» »	17
» 1954	» »	72
» 1955	» »	46
» 1956	» »	65
» 1957	» »	47
» 1958	» »	76
» 1959	» »	66
» 1960	» »	68
» 1961	» »	46
» 1962	» »	55
	Σύνολον	1.581

Σημειοῦμεν δηλαδὴ τελευταίως ποιάν τινα πτώσιν τῶν νέων κρουσμάτων.

Ἐκ τῶν 1581 λεπρῶν ἀπεβίωσαν	145
Εἰς Ἀντιλεπρικοὺν Σταθμὸν Ἀθηνῶν	582
Εἰς Λωβοκομεῖον Σάμου	30
Ἐξῆλθον ἀρνητικοὶ	480
» βάσει Διατάγματος 1955	307

Δηλαδὴ ἄνω τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀσθενῶν ἰάθησαν.

Μετάδοσις: Ἡ νόσος ὀφείλεται εἰς τὸ βακτηρίδιον τοῦ Hansen. Εἶναι νόσος

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον καὶ τέλος.

μεταδοτική, καὶ δὴ ἡ μὲ ἀνοικτάς ἐκδηλώσεις. Κληρονομικῶς δὲν μεταδίδεται. Οὕτω, τὰ τέχνα τῶν λεπρῶν ἐάν, ἅμα τῇ γεννήσει των, ἀποχωρισθοῦν ἀπὸ τοὺς γονεῖς των, παραμένουν ὑγιῆ. Ἡ νόσος μεταδίδεται διὰ τοῦ δέρματος, κατόπιν λύσεως τῆς συνεχείας αὐτοῦ. Παραδείγματα: Ἰατρὸς τῶν Παρισίων προσεβλήθη ὑπὸ λέπρας κατόπιν ἀφαιρέσεως λεπρώματος. Ἀμερικανοὶ ναῦται, ὑποστάντες διαστίξεις ἀπὸ λεπρὸν Κινέζον, προσεβλήθησαν ὑπὸ λέπρας. Ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀναπνοῆς ἢ τῆς καταπόσεως εἶναι δυνατὴ ἡ μετάδοσις. Εὐπαθῆ εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς λέπρας εἶναι τὰ παιδιά, τὰ ἐξηνητλημένα ὡς καὶ τὰ ἀκάθαρτα ἄτομα. Ἐπικίνδυνον διὰ τὴν μετάδοσιν εἶναι οἱ λεπροὶ μὲ ἐκκρίματα τῆς ρινὸς θετικὸν διὰ βακτηρίδια Hansen. Τὴν λέπραν μεταδίδουν διὰ τῶν σταγονιδίων τῆς ὀμιλίας, τοῦ πταρμοῦ, ὡς καὶ διὰ τῶν πτυέλων ἢ τοῦ ἐκκρίματος τῆς ρινὸς. Ἡ μετάδοσις γίνεται κατόπιν λύσεως τῆς συνεχείας τοῦ δέρματος, καὶ δὴ ἐπὶ γυμνοπόδων. Εὐνοεῖται ὑπὸ τῆς ἀθλιότητος, ρυπαρότητος καὶ στενοῦ συγχρωτισμοῦ. Ἡ διὰ φορέως τινός, π.χ. κώνωπος, μετάδοσις τῆς εἶναι ἀβεβαία.

Ἄνοσις: Κατὰ τὴν εἰσδυσιν τοῦ βακτηριδίου τοῦ Hansen ἐντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ δημιουργεῖται βαθμὸς τις ἀνοσίας, ἄλλοτε ἄλλος, ἢ ὅποια ὅμως ἀνοσία δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ θεραπεύσῃ τὸν ἄρρωστον, εἰμὴ εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, τὰς καλουμένας («ἐκτροπικάς») καὶ κατὰ τὰς ὅποια προκαλεῖται αὐτόματος ἴασις. Κατὰ τὰς περιπτώσεις δηλαδὴ ταύτας ὑπάρχει μεγάλος βαθμὸς ἀνοσίας. Συνήθως ὅμως ἡ ἀνοσία εἶναι μικρά. Ἄλλ' εἰς τὴν μερικὴν ταύτην ἀνοσίαν ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ καλοῦθης ἢ κακοῦθης μορφῆ τῆς λέπρας (μικρὸς βαθμὸς ἢ ἔλλειψις ἀνοσίας ἐπὶ κακοῦθους, μεγαλύτερος βαθμὸς ἀνοσίας ἐπὶ καλοῦθους), ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνδοδερμικῆς ἀντιδράσεως Mitsuda, ὅπερ, ἐάν εἶναι θετικόν, σημαίνει καλοῦθειαν (μεγάλον βαθμὸν ἀνοσίας) καὶ ἔχει ἀγαθὴν τὴν πρόγνωσιν, ἐάν εἶναι ἀρνητικόν, κακοῦθειαν (μικρὸν βαθμὸν ἢ ἔλλειψιν ἀνοσίας) καὶ μὲ κακὴν

πρόγνωσιν. Ἡ ἀντίδρασις Mitsuda γίνεται δι' εἰδικοῦ ἀντιγόνου, τῆς λεπρομένης, ἥτοι διαλύματος 1/10 κ. ἐκ. λεπρώματος ἐντὸς φυσιολογικοῦ ὄρου, καὶ ἐνίεται ἐνδοδερμικῶς. Ἐπὶ θετικοῦ ἀποτελέσματος τὴν 10ῃν ἕως 20ῃν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐνέσεως ἐμφανίζεται ἐπὶ τόπου φῶμα, διαμέτρου 5-10 χλστμ., τὸ ὅποιον ἐπιμένει ἐπὶ ἐβδομάδας. Ἡ Mitsuda εἶναι θετικὴ ἐπὶ τῆς φυματιοειδοῦς (καλοῦθους) μορφῆς, ἀρνητικὴ ἐπὶ τῆς λεπρωματώδους (κακοῦθους) μορφῆς.

Κλινικὴ εἰκὼν: Ἡ λέπρα εἶναι χρόνια μολυσματικὴ νόσος προσβάλλουσα κυρίως τὸ δῆμα καὶ τὰ νεῦρα. Ἡ ἐπάωσις τῆς κυμαίνεται μεταξὺ 3-5 ἐτῶν, σπανιώτερον ἀπὸ μηνῶν ἕως 20 ἐτῶν. Κατὰ τὸν Καθηγητὴν Π. Φωτεινόν, καὶ ἡμερῶν ἀκόμη. Ἄρχεται μὲ γενικὰ συμπτώματα, δηλαδὴ μὲ ἄτακτον πυρετόν, γενικὴν κακουχίαν, φλεγμονὴν τῆς ρινὸς μὲ ἐπιστάξεις, ἔμμονον ἐρυθρότητα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ μὲ κηλίδας ἀχρόους ἢ ἐρυθματώδεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὸ χαρακτηριστικὸν νὰ παρουσιάζουν ἀναισθησίαν, εἰδικῶς ἐναντι τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ πόνου. Ἡ παρουσιάζεται ὡς νευρίτις ἢ ὡς λεπρώματα καὶ δὴ κατὰ τὰ ὄτα. Μετὰ χρόνον ἄλλοτε ἄλλον φθάνει εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀκμῆς.

Τὸ στάδιον τοῦτο τῆς λέπρας, κατόπιν τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1948 συνελθόντος Διεθνοῦς Συνεδρίου τῆς Χαβάης τῆς Κούβας, διακρίνεται σύμφωνα μὲ τὴν βραζιλιανὴν ταξινόμησιν εἰς τρεῖς μορφάς:

α) *Φυματιοειδῆς μορφῆ* (Tuberculoide) μὲ κηλίδας κυκλικὰς, πὺ ἔχουν σαφῆ ὄρια. Αὗται εἶναι ὑπόχρωμοι καὶ ἀναισθητικαὶ (μὲ ἔλλειψιν αἰσθήσεως πόνου, θερμοῦ, μετὰ παραμονῆς τῆς ἀφῆς), μὲ ὑπερτροφίαν τῶν νεύρων, ὡς διόγκωσιν τοῦ ὠλενίου νεύρου, μὲ κινήτικὰς διαταραχάς, ἥτοι παραλύσεις τῶν μυῶν, ὡς τῶν τοῦ προσώπου (Ἀντωνίνιον προσωπεῖον) καὶ τροφικὰς διαταραχάς, ὡς π.χ. πτώσιν τῶν τριχῶν, ἀτροφίαν τῶν μυῶν τοῦ θέναρος καὶ ὀπισθέναρος, διατιτραῖνον ἔλκος, πηρώσεις. Ἡ μορφῆ αὕτη συνοδεύεται μὲ Mitsuda θετικὴν καὶ δύναται νὰ ἰαθῆ αὐτομάτως.

β) *Λεπρωματώδης μορφή* με φύματα δερματικά σκληρά, ανώδυνα, υπέρχροα κατά τὸ πρόσωπον (λεόντειον προσωπεῖον), τὸν κορμόν, τὰ ἄκρα (ἐλεφαντίασις τῶν Ἑλλήνων), ρινίτιδα, με ἐνίοτε πομφόλυγας (Λαζάρειος λέπρα). Ἐπ' αὐτῆς τῆς μορφῆς προσβάλλονται προσέτι οἱ βλενογόνοι, ἀλλὰ καὶ τὰ σπλάγχνα. Ἐχομεν προσβολὴν τῶν ὀφθαλμῶν με ἀμαύρωσιν, ἀπώλειαν δηλαδὴ τῆς ὄρασεως. Ἡ Mitsuda εἶναι ἀρνητικῆ.

γ) *Μορφή ἀκαθόριστος*, με κηλίδας καὶ νευρίτιδα, πού τελικῶς μεταπίπτει εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω δύο μορφῶν.

Πορεία : Μὲ ὑφέσεις καὶ παροξύνσεις, πότε δηλαδὴ καλυτερεύει καὶ πότε χειροτερεύει. Λήγει εἰς θάνατον κατόπιν φυματιάζσεως ἢ κατόπιν παρεμπιπτούσης ἄλλης τινὸς ὀξείας λοιμώδους νόσου.

Θεραπεία : Ἡ λέπρα πρότερον ἦτο ἀνίατος, πλὴν τινῶν μορφῶν ἐκτραυτικῶν. Θεραπευτικῶς ἐδίδαμεν τὸ ἔλαιον τοῦ Chaulmoogra, δηλαδὴ ἔλαιον τῶν σπερμάτων τοῦ ὕδνοκάρπου, δένδρου φυόμενου εἰς τὴν Κινομαλαισίαν. Τοῦτο συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ἱατροῦ Σοροόντα καὶ ἐφαρμόζεται ἀπὸ τοῦ 600 π.Χ. με σχετικὰς βελτιώσεις. Ἐκτοτε καὶ κατὰ καιροὺς ἐδοκιμάσθησαν διάφορα φάρμακα, χωρὶς ὅμως σταθερὰ ἀποτελέσματα.

Αἱ σουλφόνες ἐφηρμόσθησαν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Faget εἰς τὸ Ναυτικὸν Νοσοκομεῖον τοῦ Κάρβιλ τῆς Λουιζιάνας τῶν Η.Π.Α. ἀπὸ τοῦ ἔτους 1941. Μετὰ θεραπείαν δὲ ἐτῶν ἀνεκoinώθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα. Διὰ τῶν σουλφονῶν τὰ 30% τῶν λεπρῶν καθίστανται ἀρνητικὰ, ἐπὶ τῶν 20-25% ἀνακόπτεται δι' αὐτῶν ἡ ἐξέλιξις τῆς νόσου, ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων σημειοῦνται ἀρκεταὶ βελτιώσεις. Γενικῶς διὰ τῶν σουλφονῶν ὁ ἀσθενὴς καθίσταται ἀκίνδυνος. Ἐνίοτε παρουσιάζονται καὶ δυσάρεστοι παρενέργειαι ἐξ αὐτῶν, ὡς ἀναιμία καὶ πυρετός, τὰς ὁποίας ὅμως καταπολεμῶμεν. Τοιαῦται σουλφόναι εἶναι ἡ Promine, πού ἐφαρμόζεται ἐνδοφλεβίως, ἡ Diasone, ἡ Sulfetrone, πού δίδονται ἐσωτερικῶς εἰς δισκία. Αὗται πρέπει νὰ δίδονται ἐπὶ

ἔτη καὶ δὴ ἐπὶ 3-4 ἔτη διὰ τὴν φυματιοειδῆ μορφήν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπὶ 18 μῆνας μετὰ τὴν ἴασιν, ἐπὶ 6-8 ἔτη διὰ τὴν λεπρωματώδη μορφήν καὶ 2 ἐπὶ πλέον ἔτη μετὰ τὴν κλινικὴν ἴασιν. Ἐπιμένομεν δηλαδὴ εἰς τὴν συνέχισιν τῆς θεραπείας, ἵνα καταπολεμήσωμεν τυχούσας χανσενικάς ἐστίας, πού κεῖνται κατὰ τὰ νεῦρα, ὅσα καὶ ἦπαρ, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλονται αἱ ὑποτροπαί.

Ἡ διαπίστωσις τῆς ἰάσεως συνίσταται εἰς τὸ ἀρνητικὸν ἔκκριμα τῆς ρινὸς καὶ δὴ μετὰ λήψιν ἰωδιούχου καλλίου, πού προκαλεῖ αὐξῆσιν τῆς ἐκκρίσεως τῆς ρινὸς καὶ εἰς τὴν θετικὴν ἀντίδρασιν Mitsuda.

Προφύλαξις :

α) *Ἀτομικὴ ἀπομόνωσις* τοῦ πάσχοντος: Συνιστᾶται ὅπως τὰ ἀποχωρισθέντα ἐκ τῶν λεπρῶν γονέων νεογνὰ ὑποβληθοῦν εἰς ἐμβόλιον B.C.G. Τοῦτο κατεδείχθη ὅτι προφυλάσσει τὰ νεογνὰ ἀπὸ τῆς φυματιάζσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς λέπρας. Πρέπει νὰ συνηθίσουν οἱ θετροὶ νὰ προσέρχωνται τάχιστα πρὸς θεραπείαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐκ τῶν σουλφονῶν ὠφέλεια θὰ εἶναι ἀρίστη, θὰ προλαμβάνωνται αἱ μόνιμοι βλάβαι, ἀλλὰ καὶ ὁ λεπρὸς θὰ παύῃ νὰ μεταδίδῃ τὴν νόσον. Οὕτω ὁ λεπρὸς ἰαθεὶς ἐπανέρχεται ἀκίνδυνος εἰς τὸ οἰκογενειακὸν του περιβάλλον, ἐνῶ ἀποκρυπτόμενος ἀφήνει τὴν νόσον νὰ προχωρήσῃ πρὸς μονίμους βλάβας καὶ διασπείρει τὸ μικρόβιον εἰς τὸ προσφιλὲς περιβάλλον του. Ἐπὶ παντός ἀτόμου ἐρχομένου εἰς ἐπαφήν με λεπρούς, ἐπιβάλλεται ἐπιμελὴς καθαριότης τῶν χειρῶν, τοῦ σώματος καὶ συχνὴ ἀλλαγὴ ἐσωρούχων. Ἰδιαιτέρα προσοχὴ ἐφιστᾶται ἐπὶ πάσης λύσεως τῆς συνεχείας τοῦ δέρματος. Οἱ λεπροὶ δὲν πρέπει νὰ ἀποχρέμπτωνται καὶ ἀποσμήχωνται κατὰ γῆς. Τὰ νεαρὰ ἄτομα πρέπει νὰ ἀποφεύγουν νὰ ἐρχωνται εἰς ἐπαφήν με λεπρούς.

β) *Κρατικὴ :* Ὑποχρεωτικὴ εἶναι ἡ δῆλωσις καὶ ἡ ἀπομόνωσις τοῦ πάσχοντος εἰς λεπροκομεῖον. Παρ' ἡμῶν ὑπάρχει ὁ Ἀντιλεπρικός Σταθμὸς Ἀθηνῶν, πού λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1929 καὶ κεῖται παρὰ τὴν θέσιν Δαφνί, τὸ Λαβοκομεῖον

Χίου καὶ Σάμου καὶ ἡ Σπιναλόγγο, πού ἐσχάτως κατηγορήθη λόγω τῆς ἐκεῖ ἀθλίας διαβιώσεως. Διὰ τὸ νὰ καταστῆ προσιτὸν τὸ λεπροκομεῖον εἰς τοὺς λεπρούς δέον ὅπως τοῦτο παρέχη ἀγροτικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐπασχόλησιν, ψυχαγωγίαν, ὡς θέατρον, ποδόσφαιρον, κυλικεῖον κτλ.

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 3369/1955 Νομοθετικὸν Διάταγμα «Περὶ μέτρων πρὸς καταπολέμησιν τῆς λέπρας» ἀποτελεῖ σταθμὸν χάρις εἰς τὰς προαδευτικὰς διατάξεις του, πού ἀντικατοπτρίζουν τὰς ἐσχάτως συντελεσθείσας προόδους. Πρὸ αὐτοῦ ἴσχυεν ὁ ἀπὸ τριακονταετίας Νόμος 2450/1920, πού εἶχε βιβλικὰς ἀντιλήψεις περὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς νόσου, αὐταὶ δὲ ἐπέδρων δυσμενῶς ἐπὶ τοῦ ψυχικοῦ μέρους τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἐπὶ τῆς δυσφημιζομένης οἰκογενείας του. Ἡδὴ ἐξάλειφεται ὁ ἀστυνομικὸς χαρακτήρ καὶ ἀντιμετωπίζεται ὁ ἀσθενὴς ὡς ἀσθενὴς καὶ ἡ νόσος ὡς νόσος. Κάθε κρούσμα λέπρας δὲν μᾶς συνταράσσει πλέον μὲ τὴν ἐπιδρομὴν ὑγιεινολόγων τῇ συνοδείᾳ ἀστυνομικῶν πρὸς ἐπιδημιολογικὴν ἔρευναν καὶ μὲ τὴν ἀπομόνωσιν δεσμίου τοῦ ἀσθενοῦς. Ἡδὴ ὁ Ἄντιλεπρικός Σταθμὸς δὲν εἶναι δεσμοτῆριον ἀλλὰ θεραπευτῆριον, ὁ δὲ λεπρὸς δέον ὅπως ἐλευθέρως προσέρχεται πρὸς ἔγκαιρον θεραπείαν καὶ ἀποφυγὴν μολύνσεως τοῦ περιβάλλοντός του. Ἡ ὑπὸ τῆς λέπρας προσβολὴ του ἀποτελεῖ ἀτύχημα, πού εἶναι ἐπανορθώσιμον. Ὁ ἀσθενὴς πρέπει οἰκαιοθελῶς καὶ ἐγκαίρως νὰ προσέρχεται εἰς τὸ εἰδικὸν νοσοκομεῖον, ὅπου, ὅπως εἰς κάθε νοσοκομεῖον, παρέχεται νοσηλεία, ἐλευθερία καὶ ἔξοδος. Τὸ περιβάλλον τοῦ κρούσματος δέον ὅπως ἐξετάζεται ὑπὸ ἐπιδημιολόγου ἀθορύβως καὶ μὲ διάκρισιν, ὑπὸ ἐχεμύθειαν καὶ χωρὶς τρομοκρατίαν. Χορηγεῖται ἐξιτήριο ἐπὶ παντὸς ἀκινδύνου, ἀλλὰ μὲ διάκρισιν παρακολουθεῖται ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τῶν ἐξερχομένων. Οἱ ἐντὸς τοῦ θεραπευτηρίου χανσενικοί ἐργάζονται, ἐφ' ὅσον ἡ ὑγεία των ἐπιτρέπεται τοῦτο, καὶ ἀμειβοῦνται. Ὁ ἐξερχόμενος ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ τὸν τόπον διαμονῆς του εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν

Κέντρον, ἀνὰ ἐξάμηνον δὲ νὰ προσέρχεται εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν Κέντρον πρὸς δωρεὰν κλινικὴν καὶ μικροβιολογικὴν ἐξέτασιν. Ἐπιδοτεῖται καὶ λαμβάνει τὰ ἐξοδα μεταβάσεώς του εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου καὶ τὰ φάρμακα δωρεάν. Οἱ ἐξερχόμενοι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἐξασκοῦν τὸ πρῶν ἐπάγγελμά των, πλην τὸ τοῦ διδασκάλου, ἱερέως καὶ πωλητοῦ εἰδῶν διατροφῆς, καὶ τοῦτο ὄχι διὰ τὸν φόβον μεταδόσεως, ἀλλὰ διὰ τὸ νὰ ἀποφεύγωνται τὰ σχόλια. Οἱ ἐξερχόμενοι σπουδασταὶ δύνανται νὰ συνεχίσουν τὰς σπουδὰς των. Ἐφ' ὑποτροπῆς ἀποστέλλονται πάλιν εἰς τὸ λεπροκομεῖον. Τὰ λεπροκομεῖα δέον νὰ παραμείνουν ἐν λειτουργίᾳ διὰ τὴν θεραπείαν τῶν μικροβιολογικῶς θετικῶν χανσενικῶν καὶ ὡς ἄσυλον τῶν ἀναπήρων καὶ παραμορφωμένων, καίτοι ἀρνητικῶν. Οὕτω πως θὰ προσελκύωμεν τοὺς μέχρι τοῦδε ἀποκρουσμένους ἀσθενεῖς.

Συμπεράσματα : Ἡ λέπρα εἶναι ὀλιγώτερον μεταδοτικὴ καὶ ἐπικίνδυνος διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν πολλῶν ἄλλων λοιμωδῶν νόσων, ὅπως π.χ. τῆς πανώλους, τῆς εὐλογίας, τοῦ ἐξανθηματικοῦ τύφου κλπ. Συνήθως διὰ τὴν μετάδοσιν τῆς ἐπιβάλλεται μακρὰ καὶ στενὴ ἐπαφή. Ἡμεῖς δέον νὰ αἰσθανώμεθα συμπάθειαν διὰ τοὺς ἀναξιοπαθεῖς αὐτοὺς συνανθρώπους μας, ἀκολουθοῦντες δὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Θεοανθρώπου καὶ κατὰ τὸ ρητὸν τοῦ Εὐαγγελίου («ἠσθένησα, καὶ ἐπεσεκέψασθέ με») νὰ τοὺς ἐπισκεπτώμεθα χωρὶς νὰ δείχνωμεν φόβον. Καλὸν εἶναι νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν λέξιν λεπρὸς, πού προκαλεῖ κακὴν ἐντύπωσιν, καὶ πρὸ παντὸς ἐνώπιον λεπροῦ, ἀντ' αὐτῆς δὲ νὰ λέγωμεν χανσενικός.

Ἡ Παγκόσμιος Ὁργάνωσις Ὑγείας, ἀντιλαμβανομένη τὸ θεῖον χρέος, ὅπερ ὡς χριστιανοὶ ἔχομεν νὰ ἐνθυμούμεθα τὰς ἀτυχεῖς αὐτὰς ὑπάρξεις, ὥρισε τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους ὡς Ἡμέραν τοῦ Χανσενικοῦ. Εἰς τὰ λεπροκομεῖα κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν γίνονται πανηγυρικὴ ἐορτῆ, μὲ ἐπισκεψίμους ἐπισήμων τῆς Πολιτείας προσώπων, θεατρικὰς παραστάσεις καὶ δῶρα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς.

Τὸ Κράτος μας, ἐπὶ πρωθυπουργίας Ἰωάννου Μεταξᾶ, κατανοήσαν τὴν σπουδαιότητα τοῦ θέματος, ἐπλούτισε διὰ νέων, ὑγιεινῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων, διὰ κυλικείου, θεάτρου, ἐκκλησίας, γηπέδου ἀθλοπαιδιῶν τὸν Ἀντιλεπρικὸν Σταθμὸν Ἀθηνῶν.

Διὰ τὸν ἀντιλεπρικὸν ἀγῶνα ἐπιβάλλεται συστηματικὴ προπαγάνδα πρὸς διαφώτισιν τοῦ χανσενικοῦ ὅτι συμφέρον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου εἶναι νὰ προσέρχεται αὐθορμήτως καὶ τὸ ταχύτερον εἰς τὸ εἰδικὸν νοσοκομεῖον πρὸς θεραπείαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸν ἑαυτὸν του ὠφελεῖ, διὰ τῆς ἐγκαίρου θεραπείας, ἀποφεύγων τὰς δυσχερέστους παραμορφώσεις

καὶ ἀναπηρίας, ἔχων ὑπ' ὄψιν του ὅτι καὶ τὴν ἐλευθερίαν του δὲν θὰ στερηθῆ, εἰμὴ προσκαίρως, ἀργότερον δὲ θὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας τελείως ἀκίνδυνος. Οὕτω ποιῶν πράττει χριστιανικὸν καὶ κοινωνικὸν καθῆκον παύων νὰ μεταδίδῃ τὴν νόσον εἰς προσφιλεῖ καὶ συγγενικά του πρόσωπα. Μὲ μεγάλην αἰσιοδοξίαν ἀτενίζομεν τὸ μέλλον τοῦ χανσενικοῦ, ἐὰν δὲ συνηθίσῃ οὗτος νὰ προσέρχεται αὐθορμήτως πρὸς θεραπείαν, θὰ ἐκλείψῃ πᾶσα πηγὴ μόλυνσεως, θὰ ἀπαλλαγῇ καὶ ὁ τόπος μας ἀπὸ τὴν νόσον ταύτην, ὅπως τοῦτο συνέβη εἰς τὰ πεπολιτισμένα κράτη τῆς Εὐρώπης, ἡ δὲ λέπρα θὰ ἀνήκῃ πλέον εἰς τὴν Ἱστορίαν. Ἀμήν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Π. Φωτεινοῦ, Ἐγχειρίδιον Δερματολογίας.

Encyclopédie Médico - chirurgicale—Dermatologie, 12520 A 10 1-10.

Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη, τόμος 8ος, σελ. 613-614.

Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἠλίου, τόμος 12ος, σελ. 232-237.

Ἄγαια Γραφαί. Παλαιὰ Διαθήκη «Βίβλος», σελ. 258, 335, 849, 853, 855, 857. Καινὴ Διαθήκη «Βιβλικὴ Ἐταιρεία», σελ. 875, 881, 905, 907, 923.

Νομοθετικὸν Διάταγμα 3369/1955 «Περὶ μέτρων πρὸς καταπολέμησιν τῆς λέπρας».

Ἰπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς. Στατιστικὴ.

Deseaux Boutelier, *Dermatologie*, vol. II, pp. 647-658.

ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ

ΣΧΟΛΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Λονδίνου πρόκειται νὰ ἀποκτήσῃ Σχολὴν Παιδικῆς Ἀναπτύξεως, διὰ τὴν ἐκπαιδεύειν διδασκάλων κανονικῶν καὶ ἀναπήρων παιδιῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐκπαιδευτικῶν ἐρευνῶν. Τὴν ἴδρυσιν τῆς Σχολῆς ἐβοήθησε πολὺ δωρεὰ τῆς Βρετανικῆς Ἐταιρείας Σπαστικῶν, ἀνερχομένη εἰς 600.000 λιρῶν. Διὰ τῆς δωρεᾶς αὐτῆς ἐπεγορηγῆθη τμημα διαθέτον ἓνα Καθηγητὴν καὶ δύο Ὑφηγητάς, οἱ ὅποιοι θὰ ἀφιερῶσιν ἀποκλειστικῶς εἰς ἐργασίαν ἀφορῶσαν εἰς τὰ σπαστικά παιδιὰ. Εἰς τὴν νέαν Σχολήν, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τμημα τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδύσεως, θὰ ἐνσωματωθοῦν τρία ὑφιστάμενα τμήματα τοῦ Ἰνστιτούτου, ἀσχολούμενα μὲ θέματα ἀφορῶντα εἰς τὰ κανονικά, τὰ ἀπροσάρμοστα καὶ τὰ ἐκπαιδευτικῶς καθυστερημένα παιδιὰ.

Ὁ Δόκτωρ Τζᾶν Τίτσαντ, ὁ ὁποῖος ἀνάβηκεν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τὴν ἔδραν τοῦ Καθηγητοῦ Παιδικῆς Ἀναπτύξεως, λέγει ὅτι εἶναι πολὺ σημαντικὸν νὰ χρησιμοποιήσωμεν ὅτι γνωρίζομεν διὰ τὰ κανονικά παιδιὰ, διὰ νὰ ρίψωμεν φῶς εἰς τὰς δυσκολίας τῶν ἀναπήρων παιδιῶν. Ὁ κ. Χ. Ἐλβιν, Διευθυντῆς τοῦ Ἰνστιτούτου, λέγει ὅτι μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τὰ δύο νέα τμήματα θὰ ἀποφοιτοῦν ἑτησίως 20 ἢ περισσότεροι διδάσκαλοι, κατόπιν φοιτήσεως ἑνὸς ἔτους, εἰς δὲ τὰ ἄλλα τρία ὑπάρχοντα τμήματα θὰ ἐκπαιδεύονται ἐπιπλέον 100. Ἡ Σχολὴ ἀναμένεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ νὰ δέχεται ἐγγραφὰς φοιτητῶν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1965. Ὁ Δρ. Τίτσαντ προσέθεσεν ὅτι θὰ γίνωνται δεκτοὶ διδάσκαλοι, ὡς καὶ ἄτομα ἐπιθυμοῦντα νὰ πάρουν δίπλωμα εἰς τὸν τομέα τῆς γενικῆς παιδικῆς ἀναπτύξεως.

(ΜΑΔΡΙΤΗ, 29 ΙΟΥΝΙΟΥ - 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 1963)

ΤΟ 13^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΜΑΙΩΝ*

Υπό

ΧΑΡΑΣ ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ

Προέδρου του Σ.Ε.Μ.Α.

Αὐταὶ αἱ μητέρες χρειάζονται τὴν εἰδικὴν βοήθειαν τῆς Μαιίας, ἡ ὁποία ἐκ πείρας γνωρίζει πῶς νὰ λύη πρακτικὰ ζητήματα. Ἐτσι εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης πρέπει νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν ἑλλιπῆ οἰκογένειαν πρὸς χάριν τοῦ παιδιοῦ καὶ νὰ προσπαθῆσιν νὰ ἀνυψώσῃ τὴν γυναῖκα εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς πραγματικῆς μητέρας εἰς αὐτὸν τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δημιουργηθέντα κόσμον.

Ἐτσι, πλὴν τῶν ἐπαγγελματικῶν γνώσεών μας, αἱ συμβουλαι πρὸς τὴν οἰκογένειαν καλύπτουν μεγάλην ἔκτασιν εἰς τὸ πεδίον τῶν ἱκανοτήτων μας.

Ἡ στάσις τῆς Μαιίας πρὸς τὴν μέλλουσαν μητέρα ἔχει μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ ἐπιρροήν. Ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τῆς Μαιίας πρέπει ἐπίσης νὰ εἶναι ἄξιος μιμήσεως. Αἱ πράξεις τῆς καὶ οἱ λόγοι τῆς πρέπει νὰ ἔχουν τὴν ἀνάλογον βαρύτητα.

Ἄς τὸ ἔχωμεν πάντοτε εἰς τὸν νοῦν μας.

«Ψυχολογικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λοχείας», ὑπὸ τῆς Δίδος Helvi Soila (Φινλανδία)

Ἡ φροντίς τῆς μητέρας καὶ πῶς τὴν ἀντιμετωπίζει ἡ Μαῖα.

Ἐξ αἰτίας τῆς ἀξέσεως τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, αἱ ζωτικαὶ ἀνάγκαι κάθε εἶδους ἠκολούθησαν τὸν αὐτὸν ρυθμὸν, καὶ τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν μητέρα εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ τοκετοῦ. Αἱ ἀνάγκαι τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει ἡμποροῦν νὰ χωρισθοῦν εἰς

δύο ομάδας: α) ψυχολογικὰς ἀνάγκας, καὶ β) κοινωνικὰς ἀνάγκας.

Ψυχολογικαὶ ἀνάγκαι

Κατὰ τὸν τοκετὸν ἡ γυναῖκα εἶναι ἰδιαίτερος εὐαίσθητος, καὶ τὸ συναίσθημα ἀσφαλείας ἀποτελεῖ τὴν πλέον ἰσχυρὰν καὶ ἄμεσον ἀνάγκην. Ὡς ἐκ τούτου, πρέπει νὰ προσπαθῆσωμεν:

α) Νὰ τῆς δώσωμεν εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιβάλλον τὴν κατάλληλην ὑποστήριξιν, ἀποδεχόμενοι τὴν μητρότητά της.

β) Εἰς τὸ κέντρον ὅπου νοσηλεύεται, αἱ συμβουλαι καὶ ἡ διαφώτισις τῆς ἐκ μέρους τῶν Μαιῶν θὰ συντελέσουν ὥστε νὰ δημιουργηθῇ εἰς αὐτὴν τὸ συναίσθημα ἀσφαλείας τὸ τόσον ἐπιθυμητὸν καὶ θὰ δώσουν τὴν λύσιν εἰς σειρὰν ἀγνώστων προβλημάτων πού θὰ παρουσιασθοῦν, ἰδιαίτερος μάλιστα ἔταν ἡ μητέρα φέρη εἰς τὸν κόσμον τὸ πρῶτο της παιδί.

Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ συμβουλευσωμεν ὅπως ἡ μέλλουσα μητέρα γνωρίζη ἐκ τῶν προτέρων τὴν Μαῖαν ἡ ὁποία θὰ τὴν περιποιηθῇ ἀργότερα, διότι ἔτσι θὰ ἀποκτήσῃ τὸ συναίσθημα ἀσφαλείας.

Κοινωνικαὶ ἀνάγκαι

Βαδίζουν ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ψυχολογικὰς ἀνάγκας καὶ ἡ σπουδαιότης των, μικρὰ ἢ μεγάλη, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων πού ἐπιδρῶν εἰς τὴν οἰκογένειαν.

Ἄνετος οἰκονομικὴ κατάστασις μειώνει

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον.

ἡ ἐξαφκνίζει τελείως τὴν ἀνησυχίαν τῆς μητέρας. Ἐὰν ἡ πολιτεία βοηθῇ, δίδουσα ἄδειαν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν εἰς τὰς ἐργαζομένας γυναῖκας, ἡ ἡρεμία ἢ ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια θὰ φθάσῃ εἰς ἄριστον βαθμὸν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ ἐργασία πού ἡ Μαῖα ἤμπορεῖ νὰ ἐκτελέσῃ κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν ἀπὸ ἀπόψεως καθαρῶς ἀνθρωπιστικῆς, μετὰ τὸ νὰ δείχνῃ κατανόησιν, ἐνδιαφέρον καὶ στοργὴν καὶ μετὰ τὸ νὰ συμβουλευῇ καὶ νὰ διαφωτίσῃ. Μὲ μίαν λέξιν ἡ Μαῖα πρέπει νὰ αἰσθάνεται γ υ ν α ἱ κ α καὶ ἔνεκα τούτου νὰ συνδέεται στενῶς μετὰ τὴν μέλλουσαν μητέρα.

«Φυσικαὶ ἀνάγκαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐγκυμοσύνης», ὑπὸ τῆς Δίδος Margareta Wallman (Σουηδία)

Ἡ φροντίς τῆς μητέρας καὶ πῶς τὴν ἀντιμετωπίζει ἡ Μαῖα.

Αἱ φυσικαὶ ἀνάγκαι κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνην ἤμπορεῖ νὰ χωρισθῶν εἰς δύο ομάδας: α) Ὑγειονομικὴν βοήθειαν, β) Κοινωνικὰς ἀνάγκας (οἰκονομικὰς). Ὁ σκοπὸς μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὀργάνωσις προγράμματος προσηρμοσμένου εἰς κάθε ἰδιαιτέραν περίπτωσιν.

Μέσω τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας τῆς Unesco καὶ τῆς Unicef αἱ κυβερνήσεις ὅλων τῶν χωρῶν πρέπει νὰ λάβουν νομικὰ μέτρα, οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἕνα ἐλάχιστον πρόγραμμα βοήθειας πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὸ παιδί. Ἡ φυσικὴ κατάστασις τῆς μητέρας πρέπει νὰ τύχῃ ἰδιαιτέρας φροντίδος, μετὰ μαθήματα ἐπὶ τῆς ἐγκυμοσύνης.

Ἡ ἔλλειψις οἰκονομικῶν πόρων δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα ἐλάττωσιν τῶν φροντίδων κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνην, τὸν τοκετὸν ἢ τὴν λοχείαν.

Εἰς κάθε ἐγκυον πρέπει νὰ δοθῇ οἰκονομικὴ δυνατότης οὕτως ὥστε νὰ ἐργάζεται μόνον ἂν ἡ κατάστασις τῆς τὸ ἐπιτρέπη.

«Φυσικαὶ ἀνάγκαι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τοκετοῦ», ὑπὸ τῆς Δίδος Heloisa Montenegro de Silva (Βραζιλία)

Εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἡ Μαῖα παίζει σπουδαῖον ρόλον ὡς μέσον τῆς μαιευτικῆς βοήθειας.

Ἀπὸ τοὺς βιβλικοὺς χρόνους καὶ ἐντεῦθεν πραγματοποιεῖ ἱκανὴν καὶ ἀληθινὴν ἐργασίαν.

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐσημειώθη μεγάλη πρόοδος διὰ τῆς ἐμφανίσεως τῆς μεθόδου τοῦ ψυχοπροφυλακτικοῦ τοκετοῦ, καθὼς καὶ διὰ τῆς μορφώσεως τῆς ἐγκύου, δι' ἧς ἐξασφαλίζεται ἡ διανοητικὴ τῆς ἡρεμία, ἢ ὅποια συμβάλλει εἰς τὴν τελείαν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀπὸ κάθε εἴδους φόβου.

Πάντως εἰς τὴν Βραζιλίαν αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς διαφωτίσεως δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῆ εἰς μεγάλην κλίμακα, μολοντί νομίζομεν ὅτι θὰ ἀπέβαινε εὐεργετικὸν διὰ τὴν μητέρα καὶ τὸ παιδί.

Ὁ Καθηγητὴς Eastman ἔγραψε μελέτην περὶ τῆς ἐργασίας τῆς Μαιῆς ἐν σχέσει μετὰ τὸν τοκετὸν.

Μὲ πληθυσμὸν περίπου 70 ἑκατ. κατοίκων, ἡ Βραζιλία διαθέτει μόνον 17.000 κλίνας, ὥστε οἱ περισσότεροι τοκετοὶ νὰ ἐκτελοῦνται κατ' οἶκον. Αἱ γυναῖκες βοηθοῦνται ἀπὸ ἐμπείρους Μαιῆς, τῶν ὁποίων ἡ βοήθεια εἶναι περισσύτερον ἀνθρωπιστικὴ καὶ ὀλιγότερον πολυῆζοδος.

Ὑπάρχουν μεγάλαι δυσκολίαι ἀπὸ τὴν δρᾶσιν τῶν νοσοκόμων, αἱ ὅποια μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν τῶν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον ὅπου ἐφοίτησαν ἐπὶ ἕν ἔτος, τ ο λ μ ο ὦ ν ν ἂ τ ο π ο θ ε τ ἡ σ ο υ ν ε α υ τ ἄ ς εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον μετὰ τὰς Μαιῆς, αἱ ὅποια ἐφοίτησαν ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη.

Ἡμεῖς αἱ Μαῖαι πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα καὶ νὰ αἰσθανώμεθα ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς κλίμακος θνησιμότητος μητέρας καὶ παιδιοῦ.

«Φυσικαὶ ἀνάγκαι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λοχείας», ὑπὸ τῆς Cesarina Bottegghi (Ἰταλία)

Ἡ οἰκογένεια εἶναι ὁ βασικὸς πυρὴν τῆς συγχρόνου κοινωνίας, καὶ ὁ ρόλος τὸν ὅποιον ἡ Μαῖα ἤμπορεῖ νὰ διαδραματίσῃ εἶναι μεγάλης σπουδαιότητος.

Κατ' ἀρχήν, ὡς σύμβουλος καὶ πιστὸς ὁδηγὸς τῆς γυναίκας εἰς τὰς πρώτας σιγμάς τοῦ συζυγικοῦ τῆς βίου, θὰ ἤμπορέσῃ νὰ δημιουργήσῃ φιλικὰς σχέσεις πού θὰ τῆς ἐπιτρέψουν νὰ γνωρίσῃ ἐξ ἀρχῆς τὰς ὑγειονομικὰς ἀνάγκας τῆς ἀσθενούς, πρᾶγμα τὸ ὅποιον θὰ εἶναι πρὸς ὄφελος τῆς ἰδίας καὶ θὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν δημιουργίαν ἡρεμίας ἐντὸς τοῦ οἰκογενειακοῦ κύκλου.

Ὅταν ἡ γυναῖκα περιμένη ἤδη ἓνα παιδί, ἡ Μαῖα εἶναι ἐπιφορτισμένη ὅπως κάμη γνωστούς εἰς αὐτὴν τοὺς πλεόν στοιχειώδεις κανόνες τῆς ὑγιεινῆς, συμβουλευούσα περιοδικὰς ἐπισκέψεις εἰς τὸν εἰδικὸν ἰατρόν, διὰ νὰ φέρουν εἰς πέρας μαζὺ μίαν ἐργασίαν προφυλάξεως μετὰ καλὰ ἀποτελέσματα.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τοκετοῦ καὶ τῆς λοχείας αἱ συμβουλαὶ τῆς, προσφερόμεναι μετὰ εὐγένειαν καὶ στοργήν, ἤμποροῦν νὰ δώσουν εἰς τὴν μητέρα τὴν τόσον ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἀνατροφὴν ἐνὸς παιδιοῦ ψυχολογικὴν καὶ φυσικὴν ἰσορροπίαν.

Ἡ γυναῖκα ἤμπορεῖ νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Μαῖαν ὡς φίλην διὰ τὰ προβλήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ παιδί τῆς ἢ τὴν ἰδίαν.

Τελικῶς πραγματοποιεῖται μία σπουδαία ἐργασία κοινωνικῆς βοήθειας, καὶ ἰδοὺ ἡ μεγάλη σπουδαιότης τῆς Μαίας εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας.

* * *

Ἐδῶ τελειώνει ἡ ὁμιλία τῆς 1ης ἡμέρας.

Τὸ βράδυ τῆς ἰδίας ἡμέρας ἔλαβε χώραν πρὸς τιμὴν ὅλων τῶν Συνέδρων μεγάλη δεξίωσις παρὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς Μαδρίτης εἰς τὸν κήπον Cecilio Rodriguez εἰς τὸ πάρκον τοῦ Retiro.

Κατ' αὐτὴν παρετέθη πλουσιώτατον γεῦμα καὶ ἐπηκολούθησαν διάφορα τοπικὰ τραγούδια ἐκ μέρους τῶν Μαιῶν ὅλων τῶν χωρῶν.

ΤΡΙΤΗ, 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 1963

Τρίτη ἡμέρα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, ἡμέρα ἑορταστικὴ διὰ τὰς Ἰσπανίδας Μαίας. Κατ' αὐτὴν ἐπραγματοποιήθη μία θαυμασία ἐκδρομὴ εἰς τὸ Ἐσκοριάλ, 30 χιλιόμετρα ἔξωτι τῆς Μαδρίτης.

ΤΕΤΑΡΤΗ, 3 ΙΟΥΛΙΟΥ 1963

Τὸ Συνέδριον συνεχίζει τὰς ἐργασίας του εἰς τὴν αὐτὴν αἴθουσαν. Ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς πρωινῆς συνεδριάσεως ὁ

ἰατρός Laguna, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μαδρίτης.

Ἐπίτιμα μέλη τῆς Συνεδριάσεως αἱ ἐκπρόσωποι Μαῖαι τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Ἰσπανίας.

Τὸ κύριον θέμα τῆς πρωινῆς Συνεδριάσεως ἦτο ἡ συνέχισις τοῦ κάτωθι θέματος: «Ἡ Μαῖα καὶ ἡ οἰκογένεια».

«Ἡ φροντίς τοῦ Νεογνοῦ: α) Γενικὴ φροντίς», ὑπὸ τῆς Δίδου Franziska Thumfart (Αὐστρία).

Ἡ Αὐστρία, ὡς ὄρεινόν κράτος μετὰ μᾶλλον αὐθαίρετον διανομὴν τῶν κατοίκων τῆς, καθιστᾷ τὴν ἐργασίαν τῆς κοινοτικῆς Μαίας ἰδιαιτέρως δύσκολον, διότι συχνὰ ὑποχρεοῦται νὰ διανύη μεγάλας ἀποστάσεις, νὰ ἀνεβαίη καὶ εἰς τὰ βουνὰ ἀκόμη διὰ νὰ κινήται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς εὐρείας ζώνης δραστηριότητός τῆς. Αὐταὶ αἱ Μαῖαι ὅμως ἐξοικειοῦνται μετὰ τὰς δυσκολίας τῶν περιοχῶν τῶν, ἢ δὲ ἐργασία τῶν ἐκτιμᾶται πολὺ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων τῶν.

Παρ' ὅλα αὐτὰ, ἡ αὐστριακὴ ὑγειονομικὴ βοήθεια δὲν εἶναι οὔτε ἀνεπαρκῆς οὔτε δύσκολος, καθ' ὅσον ὑπάρχουν μέσα πρώτης ἀνάγκης διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀσθενῶν δι' ἑλικοπτεροῦ εἰς τὰ κέντρα ὑγείας.

Ἐπίσης καὶ ἡ ἀλεξιπτωτιστρία Μαῖα, ἔτοιμη νὰ πέσῃ εἰς οἰονδήποτε μέρος, ὅσον ἀπρόσιτον καὶ ἂν εἶναι.

Ἡ Μαῖα δὲν περιορίζει τὴν δρᾶσιν τῆς μόνον προσφέρουσα βοήθειαν κατὰ τὴν γέννησιν, ἀλλὰ, καθὼς ἐκτιμᾶται ἀπὸ τὴν ἔγκυον, ἤμπορεῖ νὰ συνεργασθῇ μετὰ τὴν δημοσίαν βοήθειαν ἐπὶ τῆς μητρότητος καὶ τῶν παιδιῶν, δίδουσα πληροφορίας καὶ συμβουλὰς.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν ὑπάρχει εἰδικὸν σύστημα παρέχον συμβουλὰς εἰς μητέρας καὶ μίαν φορὰν τὸν μῆνα εἰς κάθε χωριό. Ἐλέγχεται τὸ παιδί καὶ δίδονται κανόνες διὰ τὴν φροντίδα του καὶ τὴν ἀνάπτυξίν του, προτρέπονται δὲ ὅλαι αἱ μητέρες εἰς τὸν φυσικὸν θηλασμόν τοῦλάχιστον διὰ περίοδον τριῶν μηνῶν. (Συνεχίζεται)

ΥΠΑΣΒΕΣΤΑΙΜΙΑ ΤΩΝ ΒΡΕΦΩΝ

Δέν υπάρχει θλιβερότερον θέαμα ἀπό τὴν ἐμφάνισιν σπασμῶν ἐπὶ βρέφους, ἰδίως νεογνοῦ. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ἢ διαπίστωσις χαμηλῶν τιμῶν ἀσβεστίου ἐντὸς τοῦ αἵματος ὁδηγεῖ εὐχερῶς εἰς τὴν διάγνωσιν τῆς τετανίας καὶ τὴν ταχεῖαν καὶ ἀποτελεσματικὴν θεραπείαν τῆς. Ἐπειδὴ, ἐν τούτοις, αἱ μυϊκαὶ συσπάσεις τῆς τετανίας δυνατὸν νὰ ὀφείλωνται καὶ εἰς ἄλλα αἷτια, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τόσον τὴν ὑπασβεσταιμικὴν ὅσον καὶ τὴν μὴ-ὑπασβεσταιμικὴν τετανίαν.

Μυϊκαὶ συσπάσεις ἐπὶ νεογνοῦ διατρέχοντος τὰς πρώτας ὥρας τῆς ζωῆς του δυνατὸν νὰ ὀφείλωνται εἰς ἐνδοκρανικὴν αἱμορραγίαν, εἰς ἀπορροφήσεις ἐκ φαρμάκου λαμβανομένου ὑπὸ τῆς μητρὸς ἢ εἰς συγγενῆ ἀνωμαλίαν ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου. Ἡ τετανία δυνατὸν νὰ ὀφείλεται εἰς ἀλκάλωσιν συνεπείᾳ ἐμέτων, παρεντερικῆς λήψεως ὑγρῶν καὶ ὑπεραρισμοῦ.

Ἐπασβεσταιμικὴ τετανία

Ἡ συνηθεστέρα μορφή ὑπασβεσταιμικῆς τετανίας, ἐὰν ἐξαιρεθῆ ἢ ὀφειλομένη εἰς παραθυροειδεκτομήν, ὀφείλεται εἰς ἔλλειψιν ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ βιταμίνης Δ. Ἡ «ραχιτικὴ τετανία» ἢ σπασμοφιλία ἐπέρχεται κατὰ κανόνα κατὰ τὸν τρίτον ἢ ἕνατον μῆνα τῆς ζωῆς. Ἡ ἐμφανιζομένη ἐπὶ βρεφῶν ἡλικίας ἐβδομάδων τινῶν μόνον καὶ μὴ ἔχουσα σχέσιν μὲ ἔλλειψιν βιταμίνης Δ ὑπασβεσταιμικὴ τετανία, περιεγράφη ὑπὸ τῶν Kehrer (Γερμανία, 1913) καὶ Wolff (Γερμανία, 1918). Τὰ συμπτώματα τῆς τετανίας, τόσον ἐπὶ νεογνῶν ὅσον καὶ ἐπὶ μεγαλύτερων βρεφῶν, εἶναι σπαστικαὶ κινήσεις, ἄρρυθμοι μικροὶ μυϊκοὶ σπασμοὶ καὶ ἐνίοτε καρποποδικὸς ἢ λαρυγ-

γικὸς σπασμὸς. Δέν παρατηροῦνται κλινικὰ ἢ ἀκτινολογικὰ σημεῖα ραχίτιδος. Ἡ διάγνωσις ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τῆς ἀνευρέσεως χαμηλῶν τιμῶν ἀσβεστίου ἐντὸς τοῦ αἵματος.

Διὰ προσφάτου ἐργασίας τοῦ Bakwin (Η.Π.Α.), ἐπὶ τῆς ὑπασβεσταιμικῆς τετανίας διεπιστάθη φυσιολογικὴ παροδικὴ πτώσις τοῦ ἀσβεστίου ἐμφανεστέρα κατὰ τὴν 3ην-5ην ἡμέραν καὶ ἀντίστοιχος ἄνοδος τῶν τιμῶν τοῦ φωσφόρου. Προφανῶς τὸ ἀνωτέρω φαινόμενον ὀφείλεται εἰς παροδικὴν ὑπολειπτοσύνην τῶν παραθυροειδῶν κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν γέννησιν ἡμέρας.

Ἐπειδὴ ἡ τετανία ἐπέρχεται συχνότερον ἐπὶ βρεφῶν μὴ θηλαζόντων ἀλλὰ τρεφομένων τεχνητῶς, πιστεύεται ὅτι τὸ γάλα τῆς ἀγελάδος περιέχει τετανογόνον τινὰ παράγοντα. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἡ ὑπασβεσταιμία φαίνεται ὅτι ὀφείλεται εἰς τὸν διὰ βιταμίνης Δ ἐμπλουτισμόν. Ἐπὶ βρεφῶν μελετηθέντων ὑπὸ τῶν Pincus, Gittleman καὶ Sobel (Η.Π.Α.), τὸ μητρικὸν γάλα ἀπέδωσε προάσπισιν κατὰ τῆς τετανίας, ἐνῶ ἡ προσθήκη βιταμίνης Δ προεκάλεσεν ὑπασβεσταιμίαν. Τὸ παράδοξον τοῦτο φαινόμενον ὀφείλεται πιθανόν εἰς τὸν παροδικὸν ὑποπαραθυροειδισμόν, ὅστις ὑπάρχει κατὰ τὴν μετὰ τὸν τοκετὸν περίοδον. Ἡ βιταμίνη Δ, παρουσία τοῦ ὑποπαραθυροειδισμού, αὐξάνει τὴν ἐπαναπορρόφησιν τοῦ φωσφόρου ὑπὸ τοῦ νεφροῦ καὶ προκαλεῖ ὑπερφωσφαταιμίαν καὶ ἀντίστοιχον ὑπασβεσταιμίαν.

Ἐποπαραθυροειδισμὸς

Ἡ συγγενὴς ἢ πρωτοπαθὴς ἀνεπάρκεια τῶν παραθυροειδῶν εἶναι σπανία κατὰ τὴν ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησιν ζωήν. Ἐπὶ συμπτωματικῆς ἀνεπάρκειας,

τὸ βρέφος παρουσιάζει σπασμούς τῶν λείων καὶ γραμμωτῶν μυῶν, δυσφαγίαν, καρποποδικὸν καὶ λαρυγγικὸν σπασμὸν καὶ γενικευμένας σπαστικὰς κινήσεις. Ἡ λανθάνουσα τετανία καταδεικνύεται διὰ τῶν πρῶιμῶς ἐμφανιζομένων σημείων Chvostek, Trousseau καὶ Erb.

Ἡ θεραπεία συνίσταται εἰς τὴν αὔξησιν καὶ διατήρησιν τῶν τιμῶν τοῦ ἄσβεστίου ἐντὸς τοῦ αἵματος εἰς φυσιολογικὰ ἐπίπεδα. Ὁξεῖται ἐκδηλώσεις ἀνακουφίζονται ταχέως δι' ἐνδοφλεβίαν καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος χορηγήσεως γάλατος ἄσβεστίου, κατὰ προτίμησιν γλυκονούχων. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν παραθυροειδῶν ἐκχυλισμάτων διαρκεῖ 12-24 ὥρας. Ἡ χορηγήσις των πρέπει νὰ γίνεται μετὰ προσοχῆς, διότι ἐνίοτε προκαλοῦν ἀναφυ-

λακτικὰς ἀντιδράσεις. Ἐπὶ τετανίας λόγῳ ραχίτιδος ἐνδείκνυται ἡ βιταμίνη Δ, μετὰ ἀκτινοβολίαν δι' ὑπεριωδῶν ἀκτίνων. Τὸ Probenecid προάγει τὴν φωσφοτουρίαν, μειουμένων οὕτω ἐντὸς 1-3 ἡμερῶν τῶν τιμῶν τοῦ φωσφόρου ἐντὸς τοῦ αἵματος καὶ ἀνερχομένων βραδέως τῶν τιμῶν τοῦ ἄσβεστίου.

Θεραπεία

Ἡ μορφίνη καὶ ἡ χλωράλη ἀποτελοῦν τὰ φάρμακα ἐκλογῆς ἐπὶ βαρεῖας καθολικῆς μυϊκῆς συσπάσεως. Ἐπὶ ἐντόνου καὶ παρατεταμένου λαρυγγοσπασμοῦ, καθίσταται ἀναγκαῖα ἡ διασωλήνωσις τῆς τραχείας. Ἡ πρόγνωσις εἶναι κατὰ κανόνα εὐνοϊκῆ. Ἡ θεραπεία εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἀποτελεσματικῆ.

(Περιοδικὸν *Spectrum*, II, 9)

ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ

ΣΥΝΤΟΜΩΣ ΤΑ ΕΜΒΡΥΑ ΘΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΙ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΩΝ ΣΩΛΗΝΩΝ

Εἰς ἐκ τῶν μεγαλύτερων εἰδικῶν ἐπὶ τῆς Γενετικῆς, ὁ Δρ. Μπέντλεϋ Γκλάς, προέβλεψεν ὅτι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 20οῦ αἰῶνος, ἡ περίοδος τῆς ἐμβρυϊκῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παράγεται τεχνητῶς εἰς ἐργαστήρια ἐντὸς δοκιμαστικῶν σωλήνων.

Ὁ Δρ. Γκλάς, τοῦ Πανεπιστημίου Τζῶν Χόπκινς, προσέθεσεν ὅτι ἐν τοιοῦτον ἐπαναστατικὸν ἐπίτευγμα ἀντιμετωπίζει πολλὰ ἠθικὰ καὶ νομικὰ προβλήματα, τοῦλάχιστον εἰς τὸ πειραματικὸν στάδιόν του. Μεταξὺ αὐτῶν τῶν προβλημάτων συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ ἐὰν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς δολοφονία ἢ ἐξαγωγή καὶ ἀπορριψίς ἐμβρύου τὸ ὁποῖον ἀνεπτύχθη ἐξ ὀλοκλήρου ἐντὸς δοκιμαστικῶν σωλήνων.

Οὕτως, ὁ Ἀμερικανὸς ἐπιστήμων παρότρυνε τοὺς ἰατρικοὺς καὶ τοὺς γενετικοὺς κύκλους, ὡς καὶ θρησκευτικοὺς ἡγέτας καὶ τοὺς φιλοσόφους, ὅπως ἀσχοληθοῦν σοβαρῶς μετὰ τὴν ἐξέυρεσιν δυνατῶν λύσεων τῶν πιθανῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα θὰ προκύψουν, (ἀδιὰ νὰ μὴ εὐρεθῶμεν ἀργότερον πρὸ ἀπροόπτων).

Ὁ Δρ. Γκλάς προέβη εἰς τὰς ἀνωτέρας ἀποκαλύψεις ὁμιλῶν πρὸς ἐπιστήμονας οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν εἰδικὰ μαθήματα ἀνωτάτου ἐπίπεδου ἐπὶ τῆς Γενετικῆς. Ὁ Ἀμερικανὸς ἐπι-

στήμων ἐδήλωσεν, ἐν συνεχείᾳ, ὅτι αἱ πρόοδοι αἱ ὁποῖαι ἐσημειώθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὴν καλλιέργειαν κυττάρων τοῦ δέρματος ἢ νευρικών κυττάρων ἐντὸς τῶν ἐργαστηρίων, ἀνοίγουν εὐρεῖαν τὴν ὁδὸν διὰ τὴν δυνατότητα διαθρέψεως καὶ πολλαπλασιασμοῦ ἐντὸς δοκιμαστικῶν σωλήνων ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἀναπαραγωγικῶν κυττάρων (γαμετῶν). Ἐν συνεχείᾳ οἱ γαμετοὶ αὐτοὶ θὰ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν γονιμοποίησιν καὶ ἐκ ταύτης διὰ τὴν παραγωγὴν τελικῶς ἀνθρώπινου ἐμβρύου.

Τὸ ἐμβρυον αὐτὸ θὰ ἀναπτύσσεται κανονικῶς καὶ θὰ εἶναι πανομοιότυπον μετ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς μήτρας τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πρώτων ὀλίγων μηνῶν τῆς φυσιολογικῆς ἐγκυμοσύνης.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ Δρ. Γκλάς προσέθεσεν: «Ἐὰν παράγωμεν ἐμβρυα ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου, τί θὰ τὰ κάμωμεν ἀργότερα; Ἐὰν τὰ ἀπορριψώμεν, θὰ διαπράξωμεν μήπως ἔγκλημα; Ἐὰν ἐκτελέσωμεν πειράματα ἐπ' αὐτῶν, μήπως τοῦτο θὰ ἦτο ἐκτὸς πάσης ἠθικῆς;»

Σημειωτέον ὅτι τὰ ἐμβρυα αὐτὰ δὲν δύνανται νὰ ἀναπτυχθοῦν ἐντὸς τῶν δοκιμαστικῶν σωλήνων πέραν ἐνὸς ὀρισμένου χρονικοῦ διαστήματος.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΟΜΥΕΛΙΤΙΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Ἄριθ. Πρωτ. Ε1γ οἴκ. 9203

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Αὐγούστου 1964

Ἄριθ. Ἐγκ. 540

Πρὸς ἅπαντα τὰ Ὑγειονομικὰ Κέντρα, Νοσοκομεῖα, Ἰδρύματα καὶ Ὑπηρεσίας ἀρμοδιότητος Γενικῆς Διευθύνσεως Ὑγιεινῆς τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας

Κοινοποιοῦμεν ὑμῖν ἑκατέρωτ' πρόγραμμα ἐμβολιασμοῦ τοῦ πληθυσμοῦ δι' ἐμβολίου Sabin καὶ παραγγέλλομεν τὰ κάτωθι:

Προκειμένου νὰ θέσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν διὰ πρώτην φοράν τὸν ἀπὸ τοῦ στόματος ἐμβολιασμὸν κατὰ τῆς πολιομυελίτιδος διὰ ζῶντος ἐξησθενημένου ἰοῦ ἐμβολίου τύπου Sabin τὸ ὁποῖον καθώρισε τὸ Α.Υ.Σ., δέον ὅπως ἀναπτύξετε ἄκραν δραστηριότητα καὶ ἀναλάβετε τὴν πραγμάτωσιν μιᾶς ἀληθοῦς ἐκστρατείας πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Πρὸς τοῦτο, ἐρχόμενοι εἰς ἐπαφὴν καὶ συνεννόησιν μεθ' ὅλων τῶν παραγόντων ἐκείνων οἵτινες δύνανται ὡς ἐκ τῆς ιδιότητός των νὰ συμβάλουν εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν προσπάθειαν, θὰ καταρτίσετε ἀπὸ κοινῶν μεθ' ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν, ὀργανισμῶν καὶ ἰδρυμάτων τῆς περιφερείας σας πρόγραμμα ἐργασίας βάσει τῶν κατωτέρω ὁδηγιῶν. Μόνον διὰ τῆς συνεργασίας καὶ τῆς συμμετοχῆς τοῦ κοινῶν θὰ κατορθωθῇ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος τούτου καὶ ἐξ αὐτοῦ ἡ ἐκρίζωσις τῆς πολιομυελίτιδος ἀπὸ τὴν χώραν μας καὶ ἡ διάσωσις τῆς υγείας τῶν Ἑλληνοπαίδων.

Ἀποδίδοντες μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐμβολιασμοῦ τούτου, ἐφιστῶμεν ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν Ὑ-

μῶν διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῆς διαδικασίας τοῦ σχεδίου, ὡς καὶ οἰασθήποτε ἐτέρας σχετικῆς λεπτομερείας.

Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἐμβολιασμοῦ θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἐξάρωμεν τὴν συμβολὴν τῆς δράσεως ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ὑμῶν καὶ οὐχὶ νὰ ἐπιβάλωμεν κυρώσεις διὰ πᾶσαν τυχὸν ἀδιαφορίαν ἢ παράλειψιν.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ

1. Χρόνος ἐνεργείας

Ὁ ἐμβολιασμὸς θὰ εἶναι γενικὸς καὶ ὑποχρεωτικὸς καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν, σύγχρονος, καὶ θὰ διενεργηθῇ ἐντὸς τοῦ βραχυτέρου χρονικοῦ διαστήματος.

Α' δόσις 1 - 7 Ὀκτωβρίου 1964

Β' » 1 - 7 Νοεμβρίου 1964

Γ' » 1 - 7 Δεκεμβρίου 1964

2. Ἡλικία

Ἄπας ὁ πληθυσμὸς ὁ περιλαμβανόμενος εἰς τὰς ομάδας ἡλικιῶν ἀπὸ 3 μηνῶν μέχρι 18 ἐτῶν (ἐὰν ὑπάρχουν τελειόφοιτοι Γυμνασίων πέραν τῆς ἡλικίας ταύτης, θὰ συμπεριληφθοῦν).

3. Σχῆμα ἐφαρμογῆς ἐμβολιασμοῦ

Ἀρχικῶς χορηγεῖται ὁ τύπος I, ἀκολούθως ὁ τύπος III καὶ τελευταῖος ὁ τύπος II.

Ἡ ἐπαναληπτικὴ δόσις θὰ ἐνεργηθῆ μετὰ 1 ἔτος διὰ τριτύπου συνδεδυασμένου ἐμβολίου.

Ἐκαστος τύπος χορηγεῖται κεχωρισμένως μὲ μεσοδιαστήματα τεσσάρων ἕως ἕξ ἑβδομάδων.

4. Ποσολογία καὶ δόσις

Ἐν σακχαρόπηκτον τῶν 10^5 - 10^6 λοιμογόνων μονάδων (TCID 50), συμφώνως πρὸς τὰς εἰδικὰς συμπληρωματικὰς ὁδηγίας, ἦτοι διὰ διαλύσεως τούτου ἐντὸς τοῦ στόματος ἢ ἐντὸς μικρᾶς ποσότητος σακχαρωμένου ὕδατος, γάλακτος, τεύου ἢ χυμοῦ.

Προκειμένου περὶ ἐμβολίου ὑπὸ μορφῆν σταγόνων, δύο-τρεῖς σταγόνες ἐπὶ τεμαχίου σακχάρους ἢ ἐπὶ τῆς γλώσσης τοῦ βρέφους. Κατὰ τὴν λήψιν τοῦ ἐμβολίου ὁ στόμαχος δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι κενὸς ἢ εἰδικῆ τις διαίτα.

5. Διατήρησις καὶ ἀποθήκευσις ἐμβολίου

Τὸ ἐμβόλιον εἶναι εὐαίσθητον εἰς τὴν θερμοκρασίαν καὶ δέον νὰ φυλάσσεται εἰς ψυγεῖον ὑπὸ ψύξιν -20° K ἕως 4° K. Εἰς τὴν συνήθη θερμοκρασίαν τοῦ δωματίου δὲν πρέπει νὰ παραμεινῆ ἐκτεθειμένον πέραν τῶν ὀλίγων ὥρῶν—ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἀναπόφευκτον—καὶ πάντως οὐχὶ πέραν τῶν 48 ὥρῶν.

6. Διανομὴ τοῦ ἐμβολίου

Τὸ ἐμβόλιον θὰ διανεμηθῆ ἐκ τοῦ Ὑγειονομικοῦ Ἐργαστηρίου εἰς τὰ Ὑγειονομικὰ Κέντρα καὶ εἰς τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας ὑπὸ ψύξιν ταχέως δι' ὅλων τῶν ἐπιτροπομένων μεταφορικῶν μέσων.

Τὰ Ὑγειονομικὰ Κέντρα θὰ ἐπιμεληθῶσιν ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐγκαίρου διανομῆς τοῦ ἐμβολίου εἰς τὰ Κέντρα Ἐμβολιασμοῦ καὶ εἰς ποσότητας ἀναλόγους πρὸς τὰ ἐμβολιασθησόμενα ἄτομα.

7. Κέντρα Ἐμβολιασμοῦ

Θὰ ὀργανωθοῦν Κέντρα Ἐμβολιασμοῦ εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, δυνάμενα νὰ ἐμβολιάσουν ἀνὰ 1 Κέντρον μέχρι χίλια ἄτομα. Τὰ Κέντρα ταῦτα θὰ τελοῦν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν καὶ εὐθύνην ἱατροῦ.

Τὴν ὀργάνωσιν τῶν Κέντρων τούτων, ὡς καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν αὐτῶν, θ' ἀναλάβῃ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν: 1) Δημάρχου ἢ Προέδρου Κοινότητος, 2) Ἰατροῦ, 3) Ἱερέως, 4) Διδασκάλου καὶ 5) Προϊσταμένου Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἧτις καὶ θὰ ἐπιμεληθῆ τῆς συντάξεως τῶν καταστάσεων ἢ δελτίων, τῆς κανονικῆς προσελεύσεως τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς ἐν γένει παρακολουθήσεως καὶ ἐπιβλέψεως τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ μεριμνήσῃ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν Κέντρων διὰ τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων, ὡς κυπέλλων ἀτομικῶν ἢ ὁμαδικῶν, κοχλιαρίων, σακχάρους κλπ. Τὰ Ὑγειονομικὰ Κέντρα δύνανται νὰ τροποποιήσουν τὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν.

Ὡσαύτως αἱ πόλεις καὶ κωμοπόλεις θὰ χωρισθοῦν εἰς τομεῖς, ὅλων δὲ τῶν οἰκισμῶν ὁ πληθυσμὸς θὰ διαιρεθῆ εἰς ομάδας ἡλικιωῶν.

Θὰ ὀρισθοῦν ἐπίσης τ α κ τ α ι ἡ μ ε ρ α ι καὶ ὃ ρ α ι ἐμβολιασμοῦ δι' ἐκάστην οἰκογένειαν, ἧτις καὶ θὰ εἰδοποιηθῆ ἐκ τῶν προτέρων, οὕτως ὥστε τὸ κοινὸν προσερχόμενον νὰ μὴ καθυστερήσῃ. Ἰδιαιτέρως θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ὄραν τῶν ἐργαζομένων καὶ θὰ καθιερωθοῦν αἱ Κυριακαὶ καὶ αἱ ἑορταὶ ὡς ἐργάσιμοι.

Τὸ προσωπικὸν τὸ ὁποῖον θὰ δεχθῆ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὸν ἐμβολιασμὸν θὰ προέρχεται ἐκ τοῦ νοσηλευτικοῦ ἢ ὑγειονομικοῦ τοιούτου ἢ τῆς προνοίας ἢ ἐθελοντικοῦ, πάντως ὅμως πρέπει νὰ εἶναι ἐπαρκὲς καὶ πεπειραμένον δι' ἀπογραφὰς καὶ διανομάς.

Προκειμένου περὶ ἀτόμων μὴ δυναμένων νὰ προσέλθουν εἰς τὸ Κέντρον λόγῳ ἀναπηρίας κλπ., θὰ καταρτισθοῦν εἰδικὰ συνεργεῖα διὰ κατ' οἶκον χορήγησιν τοῦ ἐμβολίου. Ἀ π α γ ο ρ ε ὑ ε τ α ι ἡ καθ' οἶονδήποτε τρόπον χορήγησις ἐμβολίου εἰς ἀρχηγούς οἰκογενείας ἢ ἄλλα ἄτομα διὰ λογαριασμοῦν τρίτων.

Ἡ λήψις τοῦ ἐμβολίου θὰ γίνετα ι ἐ ν τ ᾧ ἐ μ β ο λ ι α σ τ ι κ ᾧ Κ ἐ ν τ ρ ω ἢ κ α τ' ο ἶ κ ο ν , π α ρ ο υ σ ῖ α τ ο ῦ ἐ μ β ο λ ι α σ τ ο ῦ κ α ἰ μ ὄ ν ο ν .

Κέντρα Ἐμβολιασμοῦ δύνανται νὰ ὀργανωθοῦν εἰς:

Ἱατρεῖα πάσης φύσεως, Νοσοκομεῖα, Κλινικὰ καὶ Ὑγειονομικοὺς Σταθμοὺς, Ἐργαστήρια, Φαρμακεῖα, Σχολεῖα Δημοτικὰ καὶ Γυμνάσια, Σχολὰς, Παιδικοὺς Σταθμοὺς, Νηπιαγωγεῖα, Βρεφοκομεῖα, Ὑγειονομικὰ Κέντρα καὶ Κέντρα Ὑγείας, Κέντρα Προνοίας, Κοινοτικὰ Γραφεῖα, Ἀστυνομικὰ Τμήματα καὶ ἐν γένει ἰδρύματα καὶ δημοσίους ἢ ἰδιωτικοὺς χώρους, οἵτινες τυχὸν θὰ ἐκλεγῶσιν ὡς κατάλληλοι διὰ τὴν εὐκόλον προσέλευσιν τοῦ κοινου καὶ τὴν ταχεῖαν διενέργειαν τοῦ ἐμβολιασμοῦ.

8. Παρακολούθησις καὶ ἐργαστηριακὸς ἔλεγχος

Εἰδικὰ συνεργεῖα τοῦ Ὑπουργείου ἢ τῶν Ὑγειονομικῶν Κέντρων θὰ ἐνεργοῦν ἔλεγχον καὶ θὰ παρακολουθοῦν τὴν ἐκτέλεσιν καὶ πορείαν τοῦ ἐμβολιασμοῦ.

Τὰ συνεργεῖα ταῦτα θὰ εἶναι ἐπιφορτισμένα ἐπίσης μετὰ τὴν λήψιν καὶ τὴν κανονικὴν ἀποστολὴν πρὸς τὸ Ὑγειονομικὸν Ἐργαστήριον Ἀθηνῶν ὠρισμένου ἀριθμοῦ δειγμάτων αἵματος καὶ κοπράνων, διὰ συναφεῖς ἐργαστηριακὰς ἐρεῦνας ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὰς δειγματοληψίας ταύτας μέσα καὶ αἱ σχετικαὶ λεπτομερεῖς ὁδηγίαι θὰ χορηγηθῶσιν ἐγκαίρως μερίμνη τοῦ Ὑγειονομικοῦ Ἐργαστηρίου.

9. Καταστάσεις καὶ δελτία

Ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμβολιασμοῦ θὰ συνταχθοῦν ἀπὸ τοῦδε εἰς διπλοῦν καταστάσεις ἐκ τῶν ληξιαρχείων ἢ θὰ τυπωθοῦν δελτία περιλαμβάνοντα τὸ ὄνοματεπώνυμον, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν διεύθυνσιν πάντων τῶν διαβιούντων εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ἐμβολιαστικοῦ Κέντρου ἀτόμων ἡλικίας 3 μηνῶν ἕως 18 ἐτῶν.

Εἰς αὐτοὺς μεθ' ἑκάστον ἐμβολιασμὸν θὰ τίθενται παραπλεύρως ἢ ὑπογραφή τοῦ παιδιοῦ ἢ τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ καὶ θὰ σημειοῦται ὅτι ἐνεβολιάσθη, εἰς ἄλλην δὲ στήλην ἢ ἡμερομηνία τῆς προσεχοῦς Β' ἢ Γ' λήψεως τοῦ ἐμβολίου.

Θὰ δίδεται σχετικῶς καὶ δελτίον διαβεβαιωτικὸν μετὰ τὰς ἄνω στοιχεῖα.

Πρέπει νὰ γίνῃ κατανοητὸν ὅτι ὁ ἐμβολιασμός

θὰ εἶναι καθολικὸς καὶ οὐδὲν ἐκ τοῦ πρὸς ἐμβολιασμὸν ἄτομον θὰ ἐξαιρηθῇ τούτου.

Ὁ ἐμβολιασμός θὰ θεωρηθῇ δὲ ἀπολύτως ἐπιτυχὴς μόνον ὅταν φθάσῃ εἰς ποσοστὸν 95%.

Μετὰ χορήγησιν καὶ τῶν τριῶν δόσεων τοῦ ἐμβολίου καὶ ἀφοῦ καταρτισθοῦν εἰς διπλοῦν καὶ ἐλεγχοῦν αἱ καταστάσεις, θὰ ὑποβληθοῦν μετὰ συγκεντρωτικῆς καὶ συντόμου ἐκθέσεως εἰς τὰ Ὑγειονομικὰ Κέντρα, ἅτινα καὶ θὰ ὑποβάλουν τὸ ἐν ἀντίγραφον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας (Διεύθυνσιν Δημοσίας Ὑγείνης).

Αἱ αὐτοτελεῖς Ὑπηρεσίαι ἢ Ἰδρύματα ἢ Σχολαὶ δύνανται νὰ προμηθευθοῦν ἐμβόλιον ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας, εἰς ὃ θὰ ὑποβάλουν εἰς τὸ τέλος καὶ τὰς καταστάσεις.

10. Δημοσιότης

Δέον νὰ ἀναληφθῇ καθ' ὅλον τὸν προηγούμενον τοῦ ἐμβολιασμοῦ μῆνα καὶ κατὰ τὸν χρόνον ἐμβολιασμοῦ εὐρεῖα καὶ συνεχῆς διαφώτισις τοῦ κοινου δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐμβολιασμοῦ καὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου τῆς ἐκρίζώσεως τῆς πολιομυελίτιδος ἀπὸ τὴν Χώραν μας. Πρὸς τοῦτο θὰ χρησιμοποιοῦντο ἐπιφελῶς ὁ τύπος, τὸ ραδιόφωνον, ὁ κινηματογράφος καὶ τὸ θέατρον, ἐπιγραφαὶ καὶ πανῶ εἰς ἐμφανῆ καὶ πολυσύχναστα μέρη, τὰ φυλλάδια, ἀγγελίαι, ὀμίλια καὶ αἱ συνεντεύξεις. Θὰ τονισθῇ ὅτι κατ' ἔτος 400-500 παιδιὰ προσβάλλονται ἐκ πολιομυελίτιδος καὶ μετὰ παραλύσεις, κατὰ τὸ ἐπιδημικὸν δὲ ἔτος, ἀνὰ 3-4 ἔτη, δύνανται νὰ πολλαπλασιασθοῦν.

Ἐπίσης, ὅτι ἔχουμεν ἐτησίως 25 θανάτους. Ἐπίσης, ὅτι τὸ ἐμβόλιον τοῦ Sabin εἶναι ἐντελῶς ἀκίνδυνον, ἄνω δὲ τῶν 500 ἑκατομμυρίων ἀτόμων ἔχουν ἐμβολιασθῆ καὶ ὅτι δὲν ἀντενδείκνυται ἡ ἐφαρμογή του καὶ ἐπὶ τῶν ἡδὴ ὑποστάντων ἐμβολιασμὸν διὰ τοῦ ἐμβολίου τοῦ Salk.

Νὰ μὴ παραληφθῇ νὰ εἰδοποιηθῇ ἐκάστη οἰκογένεια περὶ τοῦ ἀκριβοῦς χρόνου καὶ τρόπου, ὡς καὶ τοῦ ἀκινδύνου τοῦ ἐμβολιασμοῦ.

Ἐμβολιασμοὺς παρέχεται ὑπὸ τοῦ Κράτους δωρεάν.

11. Γενικαὶ πληροφορίες

α) Τί εἶναι τὸ ἐμβόλιον Sabin. Τὸ ἐμβόλιον Sabin εἶναι ἐξησθενημένος ζῶν ἰδὸς συγκείμενος ἐκ τῶν τριῶν τύπων πολιομυελίτιδος. Φέρεται δὲ ὑπὸ μορφήν ἢ ἐξ ἑνὸς ἐκάστου τῶν τύπων ὡς μονοδύναμον, ἢ καὶ τῶν τριῶν τύπων ὁμοῦ ὡς πολυδύναμον.

β) Συσκευασία. Φέρεται ὑπὸ μορφήν σιροπιῶν, καψυλίων ἢ σακχαροπῆκτων.

γ) Ἀποτελεσματικότης. Ἡ πεῖρα ἔχει ἀποδείξει ὅτι ὄχι μόνον εἶναι ἀποτελεσματικὸν τὸ ἐμβόλιον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἡ παρεχομένη δι' αὐτοῦ ἀνοσία εἶναι ἀνωτέρα τῆς διδομένης διὰ τοῦ ἀδρανοποιημένου ἐμβολίου Salk.

Πλείστα χῶρα τοῦ κόσμου ἔχουν χρησιμοποιήσει τὸ ἐμβόλιον Sabin, με ἀπὸτέλεσμα τὴν ἐκπληκτικὴν ὑποχώρησιν τῆς πολιομυελίτιδος.

δ) Ὁρολογία ἰσχύος. Ἡ ἀνοσοποιητικὴ δύναμις ἐκφράζεται εἰς ἀριθμοὺς μολυσματικῆς 50% δόσεως ἰστικῆς καλλιέργειας (TCID₅₀). Ὁ ὅρος εἶναι ἀνάλογος μετὰ τὸ LD₅₀ τὸ χρησιμοποιούμενον εἰς βιολογικὰς δοκιμασίας.

Ἐκάστη δόσις τοῦ ἐν λόγῳ ἐμβολίου πρέπει ἀναλόγως τοῦ τύπου νὰ περιέχῃ 100.000 (ἦτοι 10⁵) ἕως 1.000.000 (ἦτοι 10⁶ ὡς ἀνωτέρω) λοιμογόνων μονάδων (TCID₅₀).

Ἡ δόσις αὕτη περιέχεται συνήθως εἰς ὄγκον 0,1-0,2 κ.έκ. ἐμβολίου. Ἐὰν ἡ δόσις εἶναι μικροτέρα τῶν 100.000 TCID₅₀ ἢ ἐγκατάστασις τοῦ ἰοῦ εἰς τὸ ἔντερον εἶναι ἀμφίβολος, ἢ δὲ ἐπιδιωκομένη ἀνοσοποίησης ἀνεπαρκής.

ε) Ἀντενδείξεις. Δὲν φαίνεται νὰ ὑπάρχουν ἀντενδείξεις, ἀλλὰ προτιμότερον εἶναι νὰ ἀναβάλλεται ἐμβολιασμοὺς ἀσθενῶν ἀτόμων με ἐμπύρετον λοίμωξιν οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἀποδοθῶσιν εἰς τὸν ἐμβολιασμόν, ἀδίκως, οἰαδήποτε ἐπακόλουθα τῆς νόσου, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μόνον ἐφ' ὅσον

δὲν εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ἐμβολιασμοὺς διὰ τὴν προστασίαν ἀτόμων ἔστω καὶ ἀσθενῶν εὐρισκομένων εἰς κίνδυνον μόλυνσεων.

Σπανιώτατα (1-3 : 100.000) δυνατὸν νὰ παρουσιασθοῦν ἐλαφρὰ συμπτώματα εὐθὺς μετὰ τὸν ἐμβολιασμόν, συνιστάμενα εἰς κόπωσην, κεφαλαλγίαν, ἐλαφρὸν πυρετόν, μυαλγίαν, γαστρικὸν φόρτον διαρκείας 1-3 ἡμερῶν, στερούμενα ὁμῶς κλινικῆς σημασίας.

Ἐπίσης καλὸν εἶναι ν' ἀποφεύγεται διὰ τοὺς:

- Εὐρισκομένους ὑπὸ θεραπείαν κορτικοστεροειδῶν καὶ ἀντιλευχαιμικῶν φαρμάκων.
- Πάσχοντας ἐκ βαρέων νευρικῶν παθήσεων, ὡς πολλαπλῆς σκληρώσεως.
- Ὑποστάντας ἐγχείρησιν στοματοφαρυγγος ἢ ἐξαγωγὰς ὀδόντων τὰς τελευταίας δύο ἐβδομάδας, ὡς καὶ τοὺς μέλλοντας νὰ ὑποστῶσι τοιαύτας ἐπεμβάσεις τὰς ἀκολούθους δύο ἐβδομάδας. Τὸ ἐμβόλιον δὲν προκαλεῖ ἀντιδράσεις καὶ παρενεργείας καὶ γενικῶς εἶναι τελείως ἀκίνδυνον.
- Νοσηλευομένους ἀσθενεῖς εἰς Νοσοκομεῖα.

ς) Προηγούμενος ἐμβολιασμοὺς διὰ Salk. Τὸ ἀπὸ τοῦ στόματος ἐμβόλιον ἐνισχύει ἀνοσίαν προελθούσαν ἐκ τοῦ ἐμβολιασμοῦ διὰ Salk. Προκαλεῖ τοῦτο περαιτέρω καὶ ἰστικὴν ἀντίστασιν, τὴν ὁποίαν ἀδρανοποιηθέντες ἰοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπιφέρουν. Εἶναι ἄριστον συμπληρωματικὸν τοῦ διὰ Salk ἐμβολιασμοῦ.

ζ) Ἄλλοι ἐμβολιασμοί. Οἱ ἀντιδιφθεριτικὸς, ἀντικοκκυτικὸς καὶ ἀντιτετανικὸς ἐμβολιασμοὶ δύνανται νὰ συνεχισθοῦν ἀφόβως.

Πέραν τοῦ B.C.G., ὁ δαμαλισμὸς καὶ ὁ κατὰ τοῦ κιτρίνου πυρετοῦ δέον ν' ἀποφευχθοῦν διὰ διάστημα 15 ἡμερῶν ἕως 1 μηνός.

η) Πλεονεκτήματα τοῦ ἐμβολίου Sabin:

- Δύνανται νὰ δοθῇ εὐκολώτερον εἰς μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀτόμων, διότι δὲν χρησιμοποιοῦνται σύριγγες καὶ βε-

- λόναι καὶ ἡ δαπάνη ἐκ τοῦ ὑλικοῦ τούτου καὶ τῆς ἀποστειρώσεως περιορίζεται.
- Λαμβάνεται εὐχαρίστως. Πλεῖστα ἄτομα δὲν ἐπιθυμοῦν τὴν ἔνεσιν.
- Ἐπιφέρει ταχύτεραν καὶ μακροτέραν ἀνοσίαν, δι' ὃ εἶναι χρησιμώτατον καὶ ἐν καιρῷ ἐπιδημίας.
- Εἶναι εὐθηνότερον.
- Δίδει μεγαλύτεραν προστασίαν τῆς τοῦ Salk.
- ἔχει ἐπιβεβαιωθῆ ἡ πλήρης ἀσφάλεια αὐτοῦ κατὰ τῆς νόσου καὶ ἡ ἐλλειψὶς ἀντιδράσεων.
- Πιθανῶς ὑπάρχει μικρότερα ἀνάγκη χορηγήσεως ἀναμνηστικῶν δόσεων.
- Δι' αὐτοῦ ἐπιτυγχάνεται ἀντίστασις τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος εἰς τὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν φυσικῶς μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ κυκλοφοροῦντων νοσογόνων ἰῶν τῆς πολιομυελίτιδος καὶ δύναται νὰ ἐλαττωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ τούτου μικροβιοφόρων εἰς τὸν πληθυσμὸν.

— Περιορίζει τὸν κίνδυνον τῆς εὐαισθησίας πρὸς ξένον λεύκωμα, πενικιλίνην κλπ.

θ) Δι α σ π ο ρ ἄ τ ο ὡ ἰ ο ὡ. Ὁ λαμβανόμενος διὰ τοῦ ἐμβολίου ἀπὸ τοῦ στόματος ζῶν εἰς τὸ πεπτικὸν σύστημα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀποβάλλεται διὰ τῶν κοπράνων ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας. Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα δύναται νὰ μεταδοθῆ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν εἰς ἄλλα ἄτομα μεταξὺ τοῦ περιβάλλοντος τοῦ ἐμβολιασθέντος. Μετὰ μίαν δὲ ἡ περισσοτέρας διόδους καθίσταται ὁ ἴος πλέον λοιμογόνος καὶ δυνατόν νὰ καταστῆ ἐπικίνδυνος εἰς εὐπαθῆ ἄτομα, δι' ὃ πρέπει εἰς ἐμβολιασθῶν συγγρόνως πάντα τὰ παιδιά.

Εἰς Κοινότητας εἰς ἃς ἔχει ἐφαρμοσθῆ ὁ ὁμαδικὸς ἐμβολιασμὸς οὗτος, ἔχει ἀποδειχθῆ ὅτι ὁ διὰ τοῦ ἐμβολίου ἴος δὲν ἐξάπλωται ἀπὸ ἀτόμου εἰς ἄτομον ἀλλὰ ἐξαφανίζεται ἀπὸ τὴν περιοχὴν μετὰ τινὰς μῆνας. Οὔτε ὑπάρχουν μικροβιοφόροι φιλοξενούντες τὸν ἴον μετὰ ἐν ἑὼς δύο ἔτη.

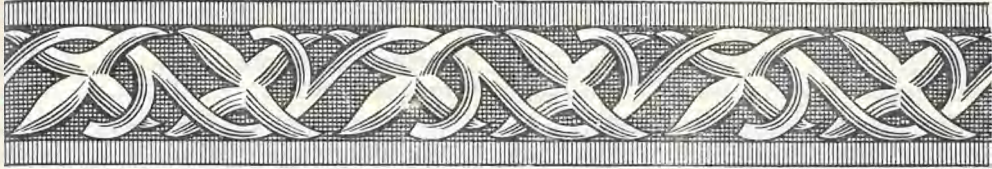
Ὁ Ὑφυπουργὸς
Α. ΚΟΚΚΕΒΗΣ

Δ Ι Ε Θ Ν Η Ν Ε Α

Η ΠΟΛΙΟΜΥΕΛΙΤΙΣ ΕΚΡΙΖΩΝΕΤΑΙ

Τὸ Γραφεῖον Ὑγειονομικῆς Οἰκονομίας, ὀργανισμὸς ἑρευρῶν τῆς Ἐνώσεως τῆς Βρεταννικῆς Φαρμακευτικῆς Βιομηχανίας, ἐδήλωσε τελευταίως ὅτι «ἡ πολιομυελίτις ἤμπορεῖ νὰ ἐκλείψῃ» διὰ τῶν μαζικῶν ἐμβολιασμῶν. Ἀπὸ τὸ 1956, ὅποτε ἤρχισεν ἐν Βρεταννίᾳ ὁ ἐμβολιασμὸς ἐναντίον τῆς ἀσθενείας, ὁ ἀριθμὸς τῶν προσβληθέντων ἀπὸ πολιομυελίτιδα ἐμειώθη ἀπὸ 4.500 (ἐτήσιος μέσος ὅρος) εἰς 271 κατὰ τὸ 1962. Εἰς φυλλάδιόν του δημοσιεύθη προσφάτως, τὸ Γραφεῖον Ὑγειονομικῆς Οἰκονομίας γράφει τὰ ἑξῆς: «Παρ' ὅλον ὅτι εἰς ἀπομεμακρυσμένα νησιά ἡ μικρὰς κοινότητας ἀποκεκομμένας λόγῳ πάγων ἢ ἐρήμων ὁ πληθυσμὸς δὲν ἔχει ἀνοσοποιηθῆ, καὶ παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὰς πολυκόσμους, πολυκατοικημένας καὶ ἀνθυγιεινὰς περιοχὰς τοῦ κόσμου ὑπάρχει πληθυσμὸς ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἐμβολιασθῆ καὶ κινδυνεῖ νὰ προσβληθῆ ἀπὸ παράλυσιν, ὁ ἐμβολιασμὸς ἤμπορεῖ νὰ ἀπομακρύνῃ ἀποτελεσματικῶς τὴν ἀσθένειαν ἢ νὰ θέσῃ ὑπὸ ἔλεγχον μίαν ἐπιδημίαν».

Προσθετεῖ ἐπίσης ὅτι διὰ νὰ ἀνοσοποιηθοῦν τὰ 80% τοῦ πληθυσμοῦ χρειάζεται νὰ γίνῃ ἐκστρατεία μαζικοῦ ἐμβολιασμοῦ. Εἰς τὸ ἐν λόγω φυλλάδιον ἐξετάζεται ἐπίσης ἡ θεωρία ὅτι ἡ πολιομυελίτις εἶναι νόσος τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Ἐχομεν στοιχεῖα ὅτι ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Φαραῶ τῆς Αἰγύπτου. Ἀπὸ τοῦ 1947 ὅμως ἡ ἐμφάνισις τῆς νόσου εἰς τὴν Βρεταννίαν ἐλαβε τραγικὰ διαστάσεις. Ἐσημειώθησαν 8.000 κρούσματα, πέντε φορὰς περισσότερα ἀπὸ τὸν ἀνώτερον μέχρι τότε σημειωθέντα ἀριθμὸν. Ὁ ἐμβολιασμὸς ἤρχισεν εἰς μικρὰν κλίμακα τὸ 1956 καὶ τὸ 1958 ἐξελιχθῆ εἰς ἐντατικὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς νόσου. Ἐκτοτε τὰ κρούσματα ἐμειώθησαν ταχέως, καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἦσαν ὀλιγώτερα τοῦ 1/10 τῶν σημειωθέντων κατὰ τὰ ἔτη ἐπιδημίας. «Μὲ τὴν ἐκστρατείαν ἐμβολιασμοῦ κατὰ τῆς πολιομυελίτιδος θὰ καταστῆ δυνατόν ὅπως ἡ νόσος γίνῃ σπανιωτέρα καὶ τῆς διφθερίτιδος μέχρι τοῦ 1970», συνεχίζει τὸ φυλλάδιον.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΤΕΧΝΗ - ΧΑΡΙΣΜΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ' ΤΟ ΧΑΡΙΣΜΑ — Η ΕΠΙΡΡΟΗ
ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ*

Ὑπό

ΑΓΝΗΣ ΠΑΒΕΪ

Πολλοὶ Χριστιανοὶ θὰ διησθάνθησαν τὴν ἐπαλήθευσιν τῆς προφητείας αὐτῆς μέσα εἰς τὰ τρομακτικὰ σύννεφα καπνοῦ καὶ τὴν πυρὰν ἢ ὅποια μετέτρεπε τὴν νύκτα εἰς ἡμέραν. Ἡ ἡρεμος καὶ μεστή ἐλπίδων χαρὰ μὲ τὴν ὅποιαν ἀνέμενον τὴν ποθητὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀσφαλῶς θὰ ἐξώργιζε τοὺς εἰδωλολάτρας ἱερεῖς, οἵτινες ἀργότερα τοὺς κατηγοροῦσαν ὅτι παρηκολούθουν μὲ χαρὰν τὸ μαρτύριον τῆς δοκιμαζομένης ἀνθρωπότητος. Πλεῖστα παραδείγματα ἡρωισμοῦ τῶν Χριστιανῶν καὶ παροχῆς βοήθειας καὶ ἐνθαρρύνσεως ἐκ μέρους των εἰς τοὺς πληττομένους πληθυσμοὺς ἀναφέρονται εἰς τὰ ἱστορικὰ τῆς πυρκαϊᾶς αὐτῆς· ἀλλά, ἀφοῦ κατεστάλη τὸ κακόν, ἀπέμενεν ἕνα αἶσθημα ὀργῆς μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ὄχλου, ὃ ὁποῖος ἐζήτει νὰ εὕρῃ τὸν ὑπαίτιον τῆς συμφορᾶς. Αἱ ὑποψίαι ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν τὸν αὐτοκράτορα, καὶ διὰ νὰ τὰς παρακάμψῃ, ὁ Νέρων ἐσκέφθη ὅτι ἀνάγκη νὰ εὐρεθῇ ἀποδιοπομπαῖος τράγος, καὶ ἔτσι κατηγορήθησαν οἱ Χριστιανοί. Μῆπως δὲν ἔψαλλον τραγοῦδια χαρμόσινα κατὰ τὰς ὥρας καθ' ἃς ἡ πυρκαϊὰ ἐμαίνετο; Ἐλησμονήθησαν αἱ πράξεις ἡρωισμοῦ καὶ αὐτοθυσίας, ὃ Νέρων ἀνῆλθεν εἰς ὕψη συμβόλου τοῦ Δικαίου καὶ κατεδίκασεν ἑκατοντάδας ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν ἐν τῇ παλαιστῆρα θάνατον. Τὸ δαιμόνιον τοῦ ἐκκεντρικῆς ἐφευρετικότητος ὑπερέβη

πᾶν ὄριον, συλλαβὸν τὴν σκέψιν τοῦ φωτοβόλου αὐτοῦ θεάματος διὰ τῆς μετατροπῆς τῶν Χριστιανῶν εἰς φλεγομένας λαμπάδας.

Ἐν τούτοις ὁ διωγμὸς αὐτὸς δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ, λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ Νέρων ἠυτοκτόνησε κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἐπομένου ἔτους. Ἐπανελήφθησαν οἱ διωγμοὶ μετὰ μείζονος ἐντάσεως κατὰ τὰς ἐπομένας δύο ἑκατονταετίας, καίτοι ὑπῆρξαν καὶ περίοδοι σχετικῆς ἡρεμίας καὶ ἀνοχῆς τῆς νέας διδασκαλίας. Ἀργότερα, κατὰ τὴν βασιλείαν τῶν αὐτοκρατόρων Δεκίου καὶ Διοκλητιανοῦ, οἱ διωγμοὶ ἔφθασαν τὸ κατακόρυφον τῆς οὐχύτητος καὶ συνεχίσθησαν μὲ ἐλαχίστας διακοπὰς ἐπὶ ὀκταετίαν.

Μεταγενέστεροι διωγμοὶ

Ἡ ἱστορία τῶν διωγμῶν αὐτῶν εἶναι περὶ σφόδρον πολὺπλοκος, διότι μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου οἱ Χριστιανοὶ ἐθεωρήθησαν πολῖται ἐπικίνδυνοι, παραχοποιοί, δημιουργοὶ πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν. Ὁ Χριστιανισμὸς διημφεσβῆται τὸ δόγμα τοῦ ἀλανθάστου τῶν αὐτοκρατόρων καὶ ἄλλων χαρκτηριστικῶν ρωμαϊκῶν θεσμῶν, καὶ ἐπέκρινε τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων, ἐθεωρεῖτο συνεπῶς ἐπαναστατικὸν καὶ διαλυτικὸν στοιχεῖον. Αἱ συγκεντρώσεις τῶν πιστῶν συχνὰ ἐγίνοντο ἐν κρυπτῷ, καὶ ἡ Μετάληψις τοῦ Ἄρτου καὶ τοῦ Οἴνου μὲ τὸν μυστικὸν συμβολισμὸν των παρεξηγεῖτο. Κατηγοροῦντο διὰ καννιβαλισμὸν καὶ δι' ἄλ-

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον καὶ τέλος.

λας φρικτάς ιεροτελεστίας, και ἦσαν θύματα τρομακτικῶν συκοφαντιῶν. Ἐναφερόμενος εἰς τὴν νέαν αὐτὴν θρησκείαν, ἡ ὁποία συνετάραττε τὰ πλήθη, ὁ ἱστορικὸς Τάκιτος λέγει: «Ὁ Χριστὸς ὑπέστη τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν ἐπὶ βασιλείας τοῦ Τιβερίου, μὲ τὴν βοήθειαν ἐνὸς ἐκ τῶν Ἐπιτρόπων μας, τοῦ Ποντίου Πιλάτου. Ἡ ἀπαίσια αὐτὴ δεισιδαιμονία, καίτοι ἀναχαιτισθεῖσα προσωρινῶς, ἐνεφανίσθη ἐκ νέου ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἰουδαίαν, πρώτην πηγὴν τῆς ἀνταρσίας, ἀλλὰ και εἰς αὐτὴν τὴν Ρώμην, ὅπου συγκεντροῦνται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ὅλαι αἱ πλέον ἀπαίσιαι και ἀνήθικαι μηχανορραφίαι».

Ἄν ὁ Τάκιτος, παρ' ὅλην τὴν σοφίαν του, και καλλιεργημένος καθὼς ἦτο, ἤμποροῦσε νὰ κατέχεται ἀπὸ τοιαύτας δοξασίας περὶ τῶν Χριστιανῶν, δὲν εἶναι καθόλου παράδοξον ὅτι ὁ ὄχλος τῆς Ρώμης τοὺς ἐμίσει και ἐχειροκρότει τὴν ἐκ μέρους τῶν αὐτοκρατόρων καταδίκην των.

Ὁ Δέκιος ἦτο ὁ πρῶτος αὐτοκράτωρ ὁ ὀργανώσας ἐπίσημους διωγμούς, ἀλλ' ἡ βασιλεία του κατέστη περιορισμένης διάρκειας, ἡττήθη και ἐφονεύθη τὸ 251 μ.Χ., κατὰ τινὰ ἐπιδρομὴν τῶν Γότθων εἰς τὴν Θράκην, τὴν νῦν Σερβίαν. Ὁ Διοκλητιανός, ὅστις ἀνεκνήρυχθη αὐτοκράτωρ τὸ 284 μ.Χ., ἦτο ὁ φανατικώτερος ἐξ ὅλων ὄσων ἐκήρυξαν διωγμούς. Εἶχε μετατρέψει τὰς βάσεις τῆς μοναρχίας καταργήσας τὰ τελευταῖα ἔγχη τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν, και εἶχε περιφρουρήσει τὸν ἑαυτὸν του μέσα εἰς αὐστηροτάτην ἐθιμοτυπίαν και ἐκθαμβωτικὴν μεγαλοπρέπειαν. Ἡ Χριστιανωσύνη ἠρνήθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰ αἰτήματά του, και ὁ σκοπὸς τοῦ διωγμοῦ συνίστατο εἰς τὸ νὰ ὑποχρεοῦνται οἱ Χριστιανοὶ νὰ προσφέρουν θυσίαν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα. Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως, καταδαφίζοντο αἱ ἐκκλησίαι των, και ποινὴ θανάτου ἐπεβάλλετο διὰ μυστικὰς συγκεντρώσεις μὲ σκοπὸν τὴν λατρείαν τοῦ Χριστοῦ. Ἡτο ἡ μεγάλη ἐποχὴ τῶν Χριστιανῶν μαρτύρων και ἀπετέλεσε τὸν κορυφαῖον ἀγῶνα μεταξὺ τῆς παλαιᾶς θεωρίας τοῦ θεοῦ-αὐτοκράτορος και τοῦ ὀγκουμένου ρεύματος ποῦ ἠρνεῖτο τὴν θεῖαν ὑπόστασιν αὐτοῦ.

Ἐπίσημος ἀναγνώρισις τοῦ Χριστιανισμοῦ

Μετὰ τὴν παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον και ἐβασίλευσε ἀπὸ τὸ 306 μέχρι τοῦ 337, κατὰ πρῶτον ὡς συμβασιλεύων και κατόπιν ὡς μονάρχης τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Τὸ δαιμόνιον τοῦ Κωνσταντῖνου, ἀγωνιζομένου νὰ συγκρατήσῃ τὸ πληττόμενον και κλονιζόμενον πηδάλιον τοῦ Κράτους, κατενόησε τὴν πραγματικότητα καθ' ἣν, ἔστω και ἂν ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο ἐπαναστατικὴ και ἐπικίνδυνος δύναμις ἀντίθετος πρὸς τὴν εἰδωλολατρικὴν Ρώμην, ἦτο πάντως ἰσχυρὰ ἐνιαία δύναμις και ἀπετέλει τὴν μόνην ἐλπίδα ἠθικῆς σταθερότητος, τόσον ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐπὶ πλέον, ἡ πίστις αὐτὴ ἐξηπλοῦτο πρὸς τὴν Περσίαν και τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν. Αἰσθανόμενος ἀνίσχυρος νὰ ἐνώσῃ τὰς ἀντιμαχομένας δυνάμεις, ἐστράφη πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν, διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν πίστιν και τὴν ὀργάνωσιν ἡ ὁποία ἐνδεχομένως θ' ἀπεδεικνύετο ὁ ἐνδεδειγμένος παρράγων ὁ τόσον ἀπαραίτητος τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. Εἰς τὴν μάχην κατὰ τοῦ Μαξεντίου παρὰ τὴν Μιλβίαν γέφυραν, εἰς τὰ περὶχωρα τῆς Ρώμης, τὸ 312, ἀνήρτησε τὰ χριστιανικὰ ἔνσημα ἐπὶ τῶν ἀσπίδων και τῶν λαβάρων τῶν στρατευμάτων του. Κατήγαγε περιφανῆ νίκην και ἰσχυρίσθη ὅτι ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν ἐστάθη παρὰ τὸ πλευρόν του.

Τὸ ἐπόμενο ἐτος ἐξέδωκε τὴν «Προκήρυξιν τοῦ Μεδιολάνου», ἡ ὁποία ἀνήγγειλε τὴν μεγαλόφρονα ἀρχὴν τῆς ἀνεξιθρησκείας και ἄφηνε τὸν καθένα ἐλεύθερον νὰ ἐκλέγῃ τὸ θρησκεῦμα τὸ ὁποῖον τοῦ ἐφαίνετο τὸ μᾶλλον προσαρμοζόμενον πρὸς τὰς ἀνάγκας του κατόπιν αὐτοῦ, οἱ διωγμοὶ ἔπαυσαν. Ἀπεκήρυξε δημοσίᾳ τὴν ἀντίληψιν περὶ θείας αὐτοῦ ὑποστάσεως, ὠργάνωσε τὴν Αὐτοκρατορίαν του ἐπὶ νέων βάσεων, και τῆς ἔδωκε νέον Σύνταγμα. Ἀνεκήρυξε τὸ Βυζάντιον νέαν του πρωτεύουσαν, ὀνομάσας αὐτὴν Κωνσταντινούπολιν. Λόγω τῆς τοποθεσίας της ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ἔναντι τῆς ἀσιατικῆς ἀκτῆς, και ὡς δεσπό-

ζουσα τῆς εἰσόδου πρὸς τὴν Μαύρην Θάλασσαν καὶ τὴν Μεσόγειον, ἦτο ἀσυγκρίτως ἀνώτερον ἐμπορικὸν κέντρον ἀπὸ τὴν Ρώμην, καὶ ἔγινεν ἀργότερον καὶ σημαντικὸν πνευματικὸν κέντρον.

Διατύπωσης Πίστεως

Μόνον ἀφοῦ ὁ Κωνσταντῖνος εἶχε πλέον ἀσπασθῆ τὸν Χριστιανισμόν φαίνεται νὰ ἀντελήφθῃ τὴν σφοδρὰν διαφωνίαν τῶν θεολόγων, οἱ ὁποῖοι εἶχον τόσον πολὺ συσκοτισθῆ ἀπὸ τὰ βασιανιστικά καὶ ἀπατηλὰ ἐπιχειρήματα ἐπὶ τῆς ὀντότητος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ εἰς βαθμὸν ὥστε τὰ στοιχειώδη διδάγματα φιλανθρωπίας, ἀλληλοβοηθείας καὶ ἀδελφωσύνης εἶχον σχεδὸν ἐκμηδενισθῆ, καίτοι τὸ πνεῦμα τῶν διδαγμάτων αὐτῶν ἐξηκολούθει νὰ παραμένῃ ζωντανὸν καὶ ν' ἀνυψώνῃ πολλούς. Ὁ Κωνσταντῖνος κατέβαλλεν ὑπερανθρώπους προσπάθειάς διὰ νὰ συμβιβάσῃ τὰς διαφοράς αὐτάς, νὰ τὰς διαπάσῃ εἰς μίαν ἐνιαίαν καὶ ἀρμονικὴν διδασκαλίαν, καὶ χάρις εἰς ἰδικὴν του πρωτοβουλίαν συνήλθεν Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἰς τὴν Νίκαιαν τὸ 325. Παρ' ὅλον ὅτι δὲν εἶχεν ἀκόμη τότε βαπτισθῆ Χριστιανὸς—ἐβαπτίσθη ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης του τὸ 337—ἀνέλαβε τὴν προεδρίαν τῆς Συνόδου αὐτῆς, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ διατύπωσις τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως τῆς Νικαίας.

Ὁ Χριστιανισμὸς κρατικὴ θρησκεία τῆς Ρώμης

Ὁ Χριστιανισμὸς ἔγινεν ἡ ἐπίσημος ἢ «κρατικὴ» θρησκεία τῆς Ρώμης τὸ 335, καὶ μετὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα κατέστη ἡ μεγαλύτερα καὶ στερεωτέρα δύναμις οἰασθῆποτε εἴτε συγχρόνως εἴτε παλαιότερας Αὐτοκρατορίας, καὶ ἐπεξετάθη ἐπὶ μεγάλου μέρους τῆς Δυτικῆς Ἀσίας. Ἡ ἐξουσία τῆς συνεκεντροῦτο εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἐπισκόπου ἢ Πατριάρχου τῆς Ρώμης, ὅστις ἔγινεν ὁ Πάπας· καὶ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Δυτικῆς Αὐτοκρατορίας ἐπῆρε τὸν παλαιὸν τίτλον τοῦ θεοῦ-αὐτοκράτορος—«Ποντίφῃξ μᾶξιμος». Ἐγίνεν ὁ ἀνώτερος κριτῆς καὶ δικαστῆς, εὐλαβῶς προσκυνούμενος ὡς ὁ Μονάρχης τοῦ Χριστιανισμοῦ·

καὶ περὶ τὴν «μοναρχίαν» αὐτὴν συνεκεντρώθη «ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας εἰς ὅλον τὸν κόσμον» ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἄνω τῶν 1.000 ἐτῶν. Ἐθέσπισε τὸν γάμον ὡς θεῖον μυστήριον καὶ ἐναντιώθη εἰς τὸ διαζύγιον. Ἐδημιουργήθη ἐκκλησιαστικὴ ὀργάνωσις μετὰ ὡραίας καὶ ἐπιβλητικὰς ἱεροτελεστίας, καὶ παρ' ὅλον ὅτι ἀπετελεῖτο ἀπὸ διεσπαρμένα ἐκκλησιάσματα, ἐνεφανίζετο ὡς ἓνα Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἓνας Λαὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ ἰδανικὴ αὐτῆ ἐνότης ἐξεδηλοῦτο κατὰ παντοίους τρόπους. Χριστιανοὶ ταξιδιῶνται ἦσαν πάντοτε βέβαιοι ὅτι θὰ εὕρουν θερμὴν ὑποδοχὴν καὶ φιλοξενίαν ἐκ μέρους τῶν ὁμοθρήσκων τῶν. Μηνύματα καὶ ἐπιστολαὶ ἀπεστέλλοντο ἐλευθέρως ἀπὸ τὴν μίαν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἄλλην. Ἱεροκήρυκες καὶ Εὐαγγελισταὶ ἐπορεύοντο συνεχῶς ἀπὸ τὰς περιοχὰς αἱ ὁποῖαι δὲν ἦσαν ἀκόμη χριστιανικαί, καὶ τὰ εὐαγγέλια καὶ αἱ ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων ἐκυκλοφόρουσαν εὐρύτατα.

Χριστιανικαὶ φροντίδες πρὸς τοὺς πάσχοντας

Πρὸς οὐδεμίαν κατεύθυνσιν δὲν εἶχε φανερωθῆ τόσον ἰσχυρὰ ἡ μεγάλη ἐπιρροὴ τῆς ἰδέας τῆς κοινῆς ἀδελφωσύνης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὅσον εἰς τὴν φροντίδα τῶν πασχόντων, τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἀναπήρων. «Ὅλαι αἱ διδασκαλαὶ τοῦ Χριστοῦ ἐτόνιζον τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης καὶ τὸ καθήκον τοῦ καθενὸς νὰ παρέχῃ προθύμως καὶ ἀδιστακτικῶς τὰς κατὰ δύναμιν ὑπηρεσίας του πρὸς τὸν πάσχοντα ἢ τὸν περισσότερον ἀδικημένον ἀπὸ τὴν μοῖραν συνάνθρωπόν του. Ἔτσι, ἀπὸ τοῦ νὰ θεωρῆται ἀπλῶς ἀρετὴ ἡ συμπόνια καὶ συμπαράστασις πρὸς τὸν πάσχοντα, ἔγινεν ἐπιβεβλημένη καὶ ἰερά ὑποχρέωσις. Διὰ τῶν ἰδικῶν του ἔργων, προκειμένου περὶ ἰάσεως τῶν ἀσθενῶν καὶ διὰ τῶν παραβολῶν διὰ τῶν ὁποίων ἐζήτηι νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς μαθητάς Του τὸ πῶς θὰ ἔπρεπε νὰ ζοῦν, ὁ Χριστὸς ἐπεδείκνυεν ἐκφραστικώτατα ὅχι μόνον τὸν τρόπον καθ' ὃν θὰ ἔπρεπε νὰ παρέχωνται φροντίδες εἰς τοὺς πάσχοντας μέσα εἰς τὰ σπίτια των, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ καθήκοντος τῶν ὁπαδῶν

του ν' ανακαλύπτουν και τους έχοντας ανάγκη βοήθειας ξένους, και να τους περιθάλλουν. Αί φροντίδες αὐταὶ ἐπεβάλλετο νὰ παύσουν πλέον νὰ ἐκτελοῦνται ἀπὸ τοὺς δούλους ἢ ἀπὸ πρόσωπα κατωτέρας τάξεως. Ἦτο ὑποχρέωσις τῶν Χριστιανῶν, και μόνος ρυθμιστῆς αἱ ἀνάγκαι τοῦ πάσχοντος.

Γυναῖκες συνεργάτιδες

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, δεδομένου ὅτι ἐδίδασκε τὴν ἰσότητα ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων υπάρξεων, βλέπομεν ὅτι ὅλαι αἱ γυναῖκες ἐξεπλήρουν ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα ὡς διακόνισσαι, και ὅτι ὁ τίτλος «διάκονος», ὅπως τὸν ἐχρησιμοποιοῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὑπενόει ἐξ ἴσου και ἄνδρας και γυναῖκας. Και οἱ μὲν και αἱ δὲ ἐχειροτονοῦντο διὰ τῆς «ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν».

Αἱ διακόνισσαι, ὡς φαίνεται, ἐφρόντιζον τοὺς ἀσθενεῖς ὡσάκις παρίστατο πρὸς τοῦτο ἀνάγκη, ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶν τῶν καθηκόντων. Και πρώτη μεταξὺ τῶν διακονισσῶν αὐτῶν ἢ ὅποια ἀναφέρεται ὀνομαστικῶς εἶναι ἡ Φοίβη, πού ἐζήσθη πρὸς τὸ 60 μ.Χ. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁμιλεῖ πρὸς αὐτῆς εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν του (κεφ. 16) ὡς περιθάλασαν πολλοὺς, μεταξὺ τῶν ὁποίων και τὸν ἴδιον. Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι μετέβη εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπου και ἐκεῖ ἐπεριποιεῖτο ἀσθενεῖς.

Ἐπίσης και ἡ Πραξιδα και ἡ Πυδιντιάνη, αἱ ὅποια ἦσαν θυγατέρες Ῥωμαίου γεροσιαστοῦ ὀνόματι Πύδωνος, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁποίου κατέκησεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἀναφέρονται ὡς περιθάλασαι μάρτυρας· ἀλλὰ τὸ ἂν παρῆχον πνευματικὴν τόνωσιν ἢ ἂν ἐφρόντιζον διὰ τὴν ὑγείαν τῶν μαρτύρων, αὐτὸ δὲν διασαφηνίζεται. Ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐταὶ ἀνεκλήρῳθησαν ἄγρια. Ἡ Ἐκκλησία ἢ ἀφιερῳθεῖσα εἰς τὴν Ἁγίαν Πραξιδὴν θεωρεῖται ἡ ἀρχαιότερα τῆς Ῥώμης, και εἰς τὸ ἐσωτερικόν της ὑπάρχει πηγὴ, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑποτίθεται ὅτι ἔρριψε σπόγγον μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε ἀπορροφήσει τὸ αἷμα πολλῶν μαρτύρων. Τὸ λείψανόν της εὐρίσκει-

ται ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς, και ἀπεικονίζεται κρατοῦσα κάδον εἰς τὴν μίαν χεῖρα και δάφνας εἰς τὴν ἄλλην. Τὰ λουτρά τῆς οἰκίας τοῦ πατρὸς των, τοῦ γεροσιαστοῦ Πύδωνος, ἀνεκαλύφθησαν ἐσχάτως κάτωθεν τοῦ δαπέδου τῆς ἐκκλησίας.

Εἶναι δυσχερεστάτη ἡ ἐξακριβωσις χρονολογιῶν ἢ θετικῶν πληροφοριῶν πρὸς γυναικῶν αἱ ὅποια ἐνοσήλευσαν ἀσθενεῖς πρὸ τοῦ τετάρτου αἰῶνος· ἀλλὰ μὲ τὴν λήξιν τῶν διωγμῶν και τὴν ἐπίσημον ἀναγνώρισιν και τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ ἔργον τῶν γυναικῶν εἰς τὴν νοσηλείαν τῶν ἀσθενῶν προσλαμβάνει χαρακτηριστικὴν ἐντονώτερον και ἐπιτυχάνεται ἢ παρακολούθησις τῆς ἐξελίξεώς της μέχρι τῆς σήμερον.

Τέλος τῶν μὴ χριστιανικῶν νοσοκομείων τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας

Ἵππρχον, ὅπως εἶπαμεν εἰς προηγούμενον κεφάλαιον, μεγάλα στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα εἰς πολλὰς περιοχὰς τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, και ἀνεφέρθησαν ἤδη τινὰ πρὸς αὐτῶν. Ἀλλὰ ἦσαν ὅλα εἰδωλολατρικά, ὅπως ἦσαν και τὰ Ἱατρεῖα και τὰ Ἀσκληπιεῖα, και συνεπῶς ἐκλείσθησαν ὅλα δυνάμει τοῦ Διατάγματος τοῦ Κωνσταντίνου τὸ 335 μ.Χ., τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἀνεκλήρυξε τὸν Χριστιανισμὸν ἐπίσημον θρησκείαν τῆς Ῥώμης. Πρὸ αὐτοῦ, οἱ Χριστιανοὶ δὲν εἶχον τὴν ἐλευθερίαν και τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαμορφώσουν οἰονδήποτε θρησκευτικὸν σύστημα, και λόγῳ αὐτοῦ τὸ κλείσιμον ὅλων τῶν λειτουργούντων ἰδρυμάτων διὰ τὴν περιθαλψιν τῶν ἀσθενῶν ἀφῆκε πολὺ αἰσθητὸν κενόν, ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως ἔργων φιλανθρωπίας ἀλλὰ και ἀπὸ ἀπόψεως ἱατρικῆς και ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν ἐν γένει. Τὸ κενὸν ἀπέδειξεν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ ἀναλάβουν ὑπηρεσίαν γυναῖκες Χριστιαναί, και πολλαὶ γυναῖκες τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἀναφέρονται ὡς ἀφιερῳσασαι τὴν ζωὴν των εἰς τὸ ἔργον αὐτό, τινὲς ὡς διακόνισσαι και ἄλλαι ὡς ἀπλαῖ λαϊκαὶ συνεργάτιδες. Πλεῖστα ἐξ αὐτῶν ἀνεκλήρῳθησαν ἀργότερον ἄγρια.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἄπευθυνομένη πρὸς τὸ ἀγαπημένο μου περιοδικὸ «Ἐλευθὼ», ἀπευθύνομαι δι' αὐτοῦ πρὸς ὅλους ὄσους ἡγάπησα, ἐσεβάσθην, ἐξετίμησα καὶ συνειργάσθην σὲ μιὰ δόλοκληρη ζωῆ ἀγῶνος σκληροῦ διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς ζωῆς καὶ περιθάλψιν τῶν μητέρων.

Μὲ εὐχάριστα καὶ δυσάρεστα συναισθήματα συντάσσω τὴν τελευταία μου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κόσμον τὸ δικό μου, τὸν κόσμον τῶν Μαίων, πού στάθηκε γιὰ μένα ἕνας κόσμος ἰδανικός.

Καὶ τὰ εὐχάριστα συναισθήματα ἀνήκουν εἰς ἕνα γεγονός ὁποσδήποτε σπουδαῖο. Ἐξετέλεσα τὸ καθήκον μου εἰς τὸ ἀκέραιον καὶ εἶμαι ἱκανοποιημένη.

Τὰ δὲ δυσάρεστα συναισθήματα ὀφείλονται εἰς μίαν πραγματικότητα, θὰ ἔλεγα δραματικὴ, μὰ προτιμῶ νὰ εἶπω μοιραία. Καὶ εἰς τὴν μοιραία πραγματικότητά τοῦ «ἔρχεσθαι» καὶ «παρέρχεσθαι» ὑπάγονται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅλοι αἰσθάνονται τὴν στιγμὴν τοῦ «παρέρχεσθαι» τὰ ἴδια μὲ ἐμένα συναισθήματα.

Ἐκίνησα ἀπὸ τὸ 1923 στὸ ἐπάγγελμα, κινήθηκα ἀπὸ μιὰ φιλοδοξία, θυμῶμαι. Μία φιλοδοξία ὠραία. Καὶ εἶδα στὸ διάστημα τῶν σαράντα ἐτῶν ἐργασίας μου πάνω ἀπὸ 2.000 ζευγάρια μικροῦτσικα ματάκια, μορφές νέες, ἀνθρώπους πού σήμερα ἔχουν δώσει ἄλλες νέες μορφές, συνέχεια στὴ ζωῆ, ὠραῖο καὶ ἄφθαστο μεγαλεῖο πού γιὰ νὰ τὸ νοιώσης δλοκληρωτικὰ πρέπει νὰ τὸ ζήσης, νὰ τὸ δῆς, νὰ τὸ κάνης ζωῆ σου. Ἐπειτα συνέπεια κι ἐπειτα συνέχεια, ὅσπου νὰ γίνῃ θρησκεία.

Μὲ ἕνα χρόνο ὑπηρεσία στὴν Κλινικὴ τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ μου Κ. Λοῦρου ξεκίνησα τὴν καριέρα. Ἐφθασα στὴν Αἴγυπτο καὶ ἔμεινα ἑννέα χρόνια. Γύρισα στὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀπὸ τοῦ 1935 ἐγκατεστάθην στὶς Σπέτσες, ὅπου παρέμεινα μέχρι τέλος. Καὶ κεῖ, στὶς Σπέτσες, ἔδωσα δλοκληρωτικὰ τὴ ζωῆ μου. Ἐγίνα Μαῖα-νοσοκόμα-πνευματικός-κουμπάρα-φιλή καὶ στὸ τέλος τῆς καριέρας μου κάτι σάν... μοναχῆ.

Τοὺς ἀγάπησα ὅλους καὶ τοὺς θυμῶμαι ὅλους.

Δὲν λυπᾶμαι γιὰτι ἔδωσα δλοκληρωτικὰ τὸν ἑαυτό μου, λυπᾶμαι γιὰτι δὲν μπορῶ νὰ δώσω τίποτ' ἄλλο. Τώρα ἴσως ἀντιλαμβάνεσθε πὸ καλά τὸν λόγο τῶν δυσαρέστων συναισθημάτων πού μὲ κατέχουν αὐτὴ τὴν στιγμῆ.

Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν λόγο, τῆς ἐξαντλήσεως δηλαδὴ ὅλων μου τῶν δυνάμεων, ἔφυγα ἀπὸ τὴ ζωῆ τῆς ἐργαζομένης Μαίας. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν λόγο γράφω τὴν ἐπιστολὴ τούτῃ γιὰ νὰ χαιρετήσω τὰς συναδέλφους μου καὶ νὰ ζητήσω ἀπὸ τίς νέες κοπέλες πού ἀκολουθοῦν τὸ ἐπάγγελμα μιὰ μοναδικὴ χάρι : Νὰ εἶναι εὐσυνεϊδίητες. Νὰ εἶναι ἀκούραστες. Νὰ προστατεύσουν, νὰ φροντίσουν τὴ ζωῆ τῶν ἀν-

Ἡ Μαῖα Μαρία Καστῆ-Δεδετσίνα, Ἀπόφοιτος τοῦ Δημοσίου Μαιευτηρίου Ἀθηνῶν (1923).

θρώπων πού ἔρχονται καὶ νὰ φυλάξουν τίς ζωές τῶν φορέων τῆς ζωῆς, τῶν μανάδων.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλη εὐτυχία πὸ δυνατὴ ἀπὸ τὸ νὰ δουλεύης ἀκούραστα κι εὐσυνεϊδίητα.

Καὶ ζητῶ ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους, τοὺς πάσης φύσεως ἀρμοδίους, νὰ προσέξουν τὴν Μαῖα καὶ νὰ τὴν φροντίσουν ἰδιαίτερα. Ἡ ζωῆ τῆς Μαίας εἶναι σκληρῆ.

Τέλος, ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅλους ὄσους γνῶρισαν τὴ χαρὰ τῆς συνέχειας στὴ ζωῆ, καὶ ἀπὸ ὄσους θὰ τὴ γνῶρισουν, ζητῶ νὰ σεβασθοῦν τὴν Μαῖα, νὰ τὴν ἀγαπήσουν καὶ νὰ τὴ θεωροῦν σάν δευτέρῃ μᾶνα τῶν παιδιῶν τους, γιὰτι στὴν οὐσία εἶναι.

Χαιρετῶ ὅλους ἐσῶς καὶ σῶς δηλώνω ὅτι ἡ σκέψις μου θάναί πάντα κοντὰ σας, γιὰτι ἡ ψυχῆ μου εἶσθε ἐσεῖς.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΣΤΗ-ΔΕΔΕΤΣΙΝΑ

Σπέτσει, 18 Σεπτεμβρίου 1964

Πρὸς τὴν

Ἐξιοτίμον Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐλευθώ»

Ἀθῆναις

Με μεγάλη μου λύπη εἶδα στὸ περασμένο τεύχος τοῦ περιοδικοῦ μας νὰ ἀναφέρετε μερικές ἐπιστροφές αὐτοῦ ἀπὸ Μαιές. Αὐτὸ δυστυχῶς δὲν δείχνει τὴν ἐπαγγελματικὴν συνείδησιν, διότι εἶναι καθήκον μας νὰ ὑποστηρίζωμεν τὸ μόνον περιοδικὸ ποῦ: α) ἀγωνίζεται γιὰ τὰ αἰτήματά μας, β) μᾶς δίνει πολλὰ χρήσιμα στοιχεῖα ὡς πρὸς τὸ ἐπάγγελμά μας, καὶ γ) μποροῦμε νὰ ἔχουμε ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματά μας ποῦ γεννῶνται ἄφθονα κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ ποῦ δύσκολα θὰ βροῦμε ἀλλοῦ πρόθυμη καὶ ὑπεύθυνη ἀπάντησι. Θὰ πρέπει νὰ σκεφθοῦμε ὅτι οὔτε κάθε μία χωριστὰ μπορεῖ νὰ ἀγωνισθῆ σὰν τὸ σύνολον γιὰ κάτι τὸ καλύτερον, οὔτε δυστυχῶς οἱ γνώσεις μας εἶναι ἀρκετῆς μετὰ τὴν τόσο ἀτελεῖ ἐκπαίδευσιν (ἰδιαίτερα στὴ δουλειά μας) καὶ ποτὲ δὲν θὰ εἶναι ἀρκετῆς μετὰ τὰ νέα ἐπιτεύγματα.

Θὰ ἤθελα νὰ κάνω ἐκκλήσιν στὰ ἰδανικὰ τῆς κάθε μίας συναδέλφου νὰ δεῖξουμε ἰδιαίτερο ζήλο ὄχι μόνον γιὰ τὴν διατήρησιν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐλευθώ», ποῦ εἶναι ἄξιο συγχαρητηρίων γιὰ τὴν δράσιν του καὶ ποῦ ἡ ἐκδοσίς του μᾶς τιμᾷ σὰν ἓνα ἐπιστημονικὸν σύνολον στὴν Χώρα μας, ἀλλὰ γιὰ τὴν διάδοσιν τῆς καὶ αὔξησιν σὲ περιεχόμενον, ποῦ τόσο μᾶς χρειάζεται.

Ἐργάσθηκα ἐδῶ στὴν Καμπέρρα, πρωτεύουσα τῆς Αὐστραλίας, στὸ Μαιευτήριον πρὶν ἀποκτήσω τὸ ἀγοράκι μου καὶ εἶδα πόσο ἐνδιαφέρονται γιὰ κάθε τι νέο καὶ πόσο συνδέονται μετὰξὺ τους γιὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν συμφερόντων τους οἱ Ἀδελφές καὶ Μαιές τῆς Αὐστραλίας, παρ' ὅλο ποῦ ζοῦν καὶ δουλεύουν ὑπὸ καλύτερους ὅρους, καὶ ποτὲ δὲν χάνουν. Ἄς τίς μιμηθοῦμε.

Σὰς στέλνω, μετὰ πραγματικὴν πίστιν ὅτι δὲν κινδυνεύει τὸ περιοδικὸ μας, ἓνα χρηματικὸν ποσόν, μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ βοηθήσῃ στὸ ἐλάχιστο καὶ τὴν παράκλησιν νὰ μὴν γίνῃ μνεῖα τοῦ γεγονότος.

Με εὐχαριστίες καὶ συναδελφικοὺς χαιρετισμοὺς

ΚΑΙΤΗ ΡΟΥΤΣΗ-ΤΟΥΛΚΙΔΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Αὐγούστου 1964

Ἀριθ. Πρωτ. Ι.Γ. 2677

Πρὸς
τὸν κ. Ὑπουργὸν Κοινωνικῆς Προνοίας
Ἐνταῦθα

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν συνημμένως τὸ ὑποβληθὲν ἀπὸ 24.3.1964 ὑπόμνημα τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν Ἀθηνῶν, ἀφορᾶν εἰς τὴν ἐπίλυσιν διαφόρων θεμάτων τοῦ κλάδου τῶν, καὶ νὰ παρακαλέσωμεν ὅπως ἐξετάσῃτε τὴν δυνατότητα ἰκανοποιήσεως τοῦ αἰτήματός των.

Ὁ Ἰδιαίτερος Γραμματεὺς
Α. ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

*

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Ἀθῆναι, 11 Σεπτεμβρίου 1964

Ἀριθ. Πρωτ. Ε3γ/3968/572

Ἀριθ. Ἐγκ. 587

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς Ἄπαντα τὰ Γενικὰ Νοσοκομεῖα
καὶ Μαιευτήρια τῆς Χώρας

Θέμα: Ὑπόμνησις ὑποχρεώσεων Μαιῶν.

Ὡς κατηγγέλη ἡμῖν, τινὲς ἐκ τῶν Μαιῶν τῶν ὑπηρετούσων εἰς τὰ Γενικὰ Νοσοκομεῖα τῆς Χώρας, ἐν ὧρα ὑπηρεσίας κυκλοφοροῦν εἰς τοὺς διαδρόμους τοῦ Νοσοκομείου ἀπρεπῶς ἐνδεδυμένα, μὴ φέρουσαι τὴν στολὴν των.

Ὅθεν, ὑπομνησκόντες προγενεστέρως ἡμῶν σχετικὰς ἐγκυκλίους, παραγγέλλομεν ὅπως τοῦ λοιποῦ αἱ Μαιῶν συμμορφωθῶσι πρὸς τὸ ἄρθρον 12 παράγρ. 1 τοῦ Ν.Δ. 2593/53 «Περὶ ἀσκήσεως τοῦ Μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ περὶ ἐκπαίδευσως Μαιῶν».

Πᾶσα τοιαύτη παράλειψις θέλει ἐλεγχθῆ αὐστηρῶς.

Τὰ Γενικὰ Νοσοκομεῖα, πρὸς ἃ κοινοποιεῖται ἡ παρούσα, παρακαλοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ταύτης, ἀναφέροντα ἡμῖν πᾶσαν παράλειψιν.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ὑγιεινῆς
Η. ΜΑΥΡΟΥΛΙΔΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θεοδ. Ζ. Ζαβιτσιάνου, *Ἡ μητρικὴ θνησιμότης ἐν Ἑλλάδι (1927-1961)*

Ὁ Ὑγιεινολόγος ἰατρός κ. Θ. Ζαβιτσιάνος εἵχε τὴν καλωσύνην νὰ ἀποστείλῃ διὰ τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Σχολῆς Μαιῶν «Βιογενία Σκυλίτση» τοῦ Μ.Μ.Η. ἀντίτυπα τῆς ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἀξιολόγου καὶ λίαν ἐνδιαφερούσης μελέτης αὐτοῦ.

Ἡ κοινωνικὴ σημασία, αἱ συνέπειαι καὶ ὁ τρόπος ἀντιμετωπίσεως τῆς μητρικῆς θνησιμότητος μελετῶνται μετὰ σαφήνειαν καὶ ἀκρίβειαν, ἐπὶ τῇ βάσει παρατηρήσεων ἐπὶ 8.775 θανάτων ἐκ μητρότητος ἐπὶ 2.915.113 τοκετῶν τῆς ἀνωτέρου περιόδου ὅλης τῆς Χώρας. Πολλὰ σημεῖα ἔχουν πρᾶγματι ὅπως ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Σχολῆς τὸν συγχαίρει καὶ τὸν εὐχαριστεῖ θερμῶς.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

Νέον Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαϊῶν Ναυπλίου

Ἡ συσταθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαϊῶν Ναυπλίου διενήργησεν ἀρχαιρείας κατὰ τὰς ὁποίας ἐξελέγησαν:

Πρόεδρος: Ἡ Κα Σταματίνα Δαγρὲ-Ἰωαννίδη.
Ἀντιπρόεδρος: Ἡ Δίς Μαρία Πιτσαλίδου.
Γραμματεὺς: Ἡ Κα Δόμνα Λεινοπούλου-Ντουχάνη.

Ταμίαι: Ἡ Δίς Βασιλικὴ Δαρμογιάννη.
Μέλη: Ἡ Κα Σοφία Γερασίμου-Λιάτα καὶ ἡ Δίς Ε. Κόλλια.

Ὑποτροφία

Ἡ Δίς Τζώρτζη ἀνεχώρησεν εἰς Μεγάλην Βρετανίαν διὰ μετεκπαίδευσιν. Εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς μετεκπαίδευσώς της περιλαμβάνεται καὶ μετεκπαίδευσις εἰς τοκετοὺς κατ' οἶκον καὶ καθήκοντα Ἐπιθεωρητρίαις Μαΐαις.

Ἡ Γερμανὶς Fr. Ursula Schmidt, ἐκ Βερολίνου, Προϊσταμένη Νοσοκομείου Παιδῶν, ἐφιλοξενήθη εἰς τὸ Μ.Μ.Η. τὸν μῆνα Ὀκτώβριον.

Προαγωγαί

Ἡ Δίς Εὐγενία Κελεμένη προήχθη εἰς Προϊσταμένην Μαϊῶν τοῦ Μ.Μ.Η.

Γάμοι

Ἡ Δίς Ἐλένη Κυριακάκη, Προϊσταμένη τοῦ Μ.Μ.Η., καὶ ὁ κ. Δημήτριος Κολοβός, ἰατρός τοῦ Μ.Μ.Η., ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των εἰς τὴν Ἄμφισαν, ὅπου καὶ ἐγατεστάθησαν.

Ἡ Δίς Δήμητρα Παπαγεωργίου καὶ ὁ κ. Κωνσταντῖνος Παπαδόπουλος, Πολ. ὑπομηχανικός, ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των.

Ἡ Δίς Ἀποστολία Κατσούλη καὶ ὁ κ. Βάσος Κουτῆς, Ἐφοριακὸς ὑπάλληλος, ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των.

Γεννήσεις

Ἡ Κα Σοφία Κυριακάκη-Λαμπαδαρίου, Προϊσταμένη Μαΐα τοῦ Μ.Μ.Η., ἔτεκε θῆλυ.

Ἀνακοινώσεις

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε5/5668/8.9.1964 ἐπείγοντος ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, ἀνεστάλη ἡ προγραμματισθεῖσα μετεκπαίδευσις Μαϊῶν εἰς τὰ Μαιευτήρια (Ἄλεξάνδρα) καὶ «Μαρίκα Ἡλιάδης», λόγῳ τοῦ ἀντιπολιμουετικῆς ἐμβολιασμοῦ.

Ὑπευθμίεις

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐλευθώ», ὡς καὶ τὰ μέλη τοῦ Σ.Ε.Μ.Α., ὅπως

ἐξοφλήσουν τὰς συνδρομάς των ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.

Ἄδειαι ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος

Αἱ κάτωθι Μαΐαι ἔλαβον ἄδειαν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἐργασθοῦν εἰς τὰς ἀναφερομένας ἐν συνεχείᾳ Κοινότητες:

1) Ἰωάννα Τσερκολοῦκη, εἰς τὸ Μαιευτήριον Ἄλεξάνδρα. 2) Βασιλικὴ Σεϊτάνη, εἰς Ἀβεστόπετραν Ἐφορίας Κοζάνης. 3) Εἰρήνη Κωστοπούλου, εἰς Δάφνην Καλαβρυτῶν Ἀχαΐας. 4) Ἄννα Καρασαρδέλλη, εἰς Πτελέαν Καστορίας. 5) Δήμητρα Νάτσιου, εἰς Ὀργάνην Ροδόπης. 6) Μαρία Κουτσουρίδου, εἰς Ἀνταρτικὸν Φλωρίνης. 7) Ἀγγελικὴ Χατζησταύρου, εἰς Πύθιον Ἐβρου. 8) Φρειδερίκη Χαζάκη, εἰς Κύμην Εὐβοίας. 9) Μυροφόρα Καραμιχαηλίδου, εἰς Βλυχὸν Λευκάδος. 10) Στυλιανὴ Μουμιγακιμάζ, εἰς Λάβαρον Ἐβρου. 11) Ἀνθούλα Χρήστου, εἰς Χριστὸν Σερρών (ἀντὶ εἰς Νέον Σκοπὸν Σερρών). 12) Ἀθανασία Κωστεγέτου, εἰς Γραμμικὸν Ἰωαννίνων. 13) Ἐλένη Ἀνδρουτσάκη, εἰς Καλλιθέαν Μεσσηνίας. 14) Σταματία Σταματιάδου, εἰς Πρίνον-Θάσου Καβάλας. 15) Ἀντωνία Παπαδοπούλου, εἰς τὸ Μαιευτήριον Ἄλεξάνδρα. 16) Στέλλα Κατσαροῦ, εἰς τὸ Μαιευτήριον Ἄλεξάνδρα. 17) Εὐαγγελία Ζερβάκης, εἰς τὸ Μαιευτήριον Ἄλεξάνδρα. 18) Ἄννα Θεοδωρίδου, εἰς Διδυμοῦσιον Ἐβρου. 19) Καλλιρρόη Πετροπούλου, εἰς τὸ Μαιευτήριον Ἄλεξάνδρα. 20) Εὐστρατία Παπαδοπούλου, εἰς Σάτρας Ἐάνθης. 21) Ἀνδρονίκη Τζίκια, εἰς Ἀλεξάνδρειαν Ἡμαθίας. 22) Γιασευὴ Ζέππου, εἰς Κοντοβάζαιναν Ἀρκαδίας. 23) Ἰουλίτσα Κατσαβουνίδου, εἰς Κερκίνην Σερρών. 24) Γεωργία Ἀποστολοπούλου, εἰς Εὐπόλιον Δωρίδος Φωκίδος. 25) Δέσποινα Ραπτοπούλου, εἰς Ἐλαφογόριον Ἐβρου (ἀντὶ τῆς Αἰσύμης Ἐβρου). 26) Χαρίκλεια Μπόττη, εἰς Σχηματάριον Βοιωτίας. 27) Μαρία Ἀστρινάκη, εἰς Πεδινὴν Ἰωαννίνων (ἀντὶ τῆς Πηγῆς Ρεθύμνης). 28) Καλλιόπη Στεργιοπούλου, εἰς Ἄνω Καλεντίνην Ἄρτης. 29) Κατίνα Ζερβάνη, εἰς τὸ Μαιευτήριον Ἄλεξάνδρα. 30) Δήμητρα Παπαδημητρίου, εἰς Σκούταρι Σερρών (ἀντὶ τῆς Τερπνῆς Σερρών).

* * *

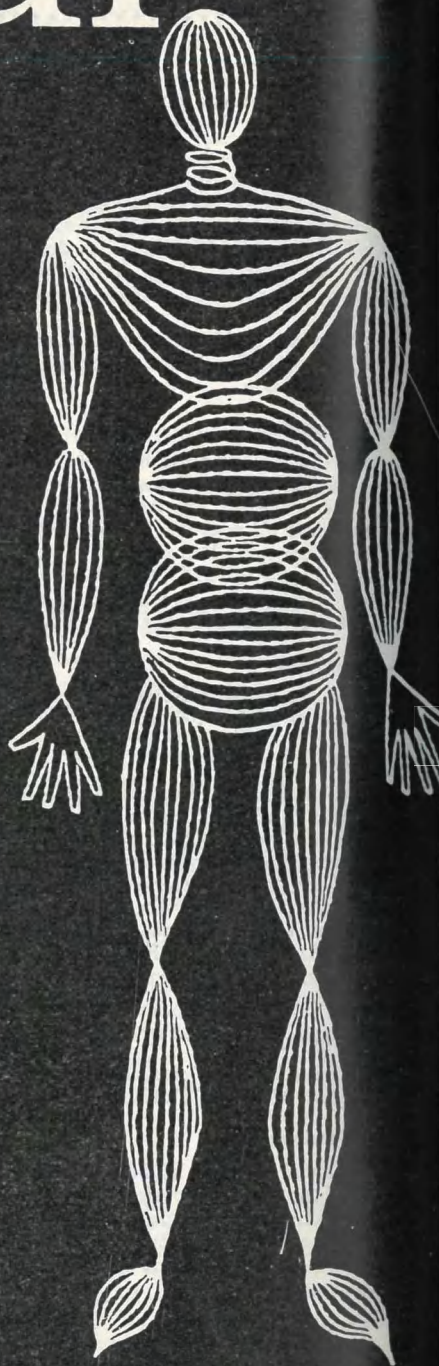
Ἐπίσης ἔλαβον ἄδειαν ἀσκήσεως καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν αἱ κάτωθι Μαΐαι:

1) Κωνσταντῖνα Γεωργιοπούλου, 2) Ἀθηνᾶ Σακκογιάννη, 3) Ἀναστασία Καββᾶ, 4) Αἰκατερίνη Λεσιώτου, 5) Εὐανθία Μπουκαούρη, 6) Ἰωάννα Ἀποστολοπούλου, 7) Παρασκευὴ Δρακοπούλου, 8) Αἰκατερίνη Ραχάλου, 9) Ἀθανασία Καλογορίδου, 10) Ἐλισάβετ Ἰωσηφίδου, 11) Ἐλένη Χαρατσάρη, 12) Μαργαρίτα Μητσάρη, 13) Ἐλένη Μπραουδάκη, 14) Ἐλισάβετ Φραγκούλη.

protitar

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΝ
ΙΔΙΟΣΚΕΥΑΣΜΑ ΕΙΣ ΚΟΝΙΝ
ΟΥΔΕΤΕΡΑΣ ΓΕΥΣΕΩΣ

- ★ ΠΗΓΗ ΠΡΩΤΕΪΝΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΣ 60,0%
- ★ ΑΝΕΥ ΛΙΠΟΥΣ 0,5%
- ★ ΑΝΕΥ ΑΛΑΤΟΣ 0,3%
- ★ ΠΛΟΥΣΙΟΝ ΕΙΣ ΑΣΒΕΣΤΙΟΝ 1,3%

HOLLAND
NUTRICIA Ε.Π.Ε. — ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 12
ΑΘΗΝΑΙ 107 — ΤΗΛ. 530-873